

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน และผลการตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และศึกษาปัจจัย ปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของกลุ่มทดลอง ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 3 ผลคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ของกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 4 ผลคะแนนจากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง

ส่วนที่ 5 ผลคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการศึกษา รายชั่วโมง

5.1 ผลจากการทดสอบย่อยความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญ

และฟันผ่าอุปสรรค

5.2 ผลจากการรายงานตนเอง

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการเผชิญและฟันผ่าอุปสรรค

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

การศึกษารวมความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในวิธีการดำเนินการวิจัยบทที่ 3 ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2548 โดยนิตยสารไทม์ โดยคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้วยภาษาไทย 5 อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลมหาวิทยาลัยละ 400 คน แบ่งผลการศึกษาข้อมูลออกเป็น 5 ข้อ ดังนี้

1. ผลการศึกษารวมสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน (n = 2,000 คน)

ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค	Mean	S.D.	ความหมาย
มิตีความคุม	3.21	.47	ปานกลาง
มิตีค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา	3.29	.54	ปานกลาง
มิตีผลกระทบที่จะมาถึง	3.10	.50	ปานกลาง
มิตีความคงทน	3.30	.54	ปานกลาง
ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคโดยเฉลี่ย	3.22	.45	ปานกลาง

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ภาพรวมสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) เมื่อจำแนกตามมิติพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคทุกมิติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยแต่ละมิติมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันเรียงตามลำดับ คือ มิตีความคงทน (ค่าเฉลี่ย 3.30) มิตีค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.29) มิตีความคุม (ค่าเฉลี่ย 3.21) และมิตีผลกระทบที่จะมาถึง (ค่าเฉลี่ย 3.10)

2. ผลการศึกษาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค จำแนกตามเพศ และแยกตามมิติ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามเพศ และแยกตามมิติ (n = 2,000 คน)

ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค	เพศชาย (867 คน)		เพศหญิง (1,133 คน)	
	Mean	S.D. ความหมาย	Mean	S.D ความหมาย
มิติควบคุม	3.20	.44 ปานกลาง	3.22	.49 ปานกลาง
มิติค้นหาสาเหตุ รับผิดชอบปัญหา	3.24	.51 ปานกลาง	3.32	.56 ปานกลาง
มิติผลกระทบที่จะมาถึง	3.09	.45 ปานกลาง	3.10	.53 ปานกลาง
มิติความคงทน	3.27	.50 ปานกลาง	3.33	.57 ปานกลาง
<hr/>				
ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคโดยเฉลี่ย	3.20	.42 ปานกลาง	3.24	.48 ปานกลาง

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.20 และ 3.24 ตามลำดับ) เมื่อนำผลคะแนนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกตามมิติพบว่า เพศชายมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคทุกมิติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยแต่ละมิติมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ คือ มิติความคงทน (ค่าเฉลี่ย 3.27) มิติค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.24) มิติควบคุม (ค่าเฉลี่ย 3.20) และมิติผลกระทบที่จะมาถึง (ค่าเฉลี่ย 3.09) สำหรับเพศหญิงมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคทุกมิติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยแต่ละมิติมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ คือ มิติความคงทน (ค่าเฉลี่ย 3.33) มิติค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.32) มิติควบคุม (ค่าเฉลี่ย 3.22) มิติผลกระทบที่จะมาถึง (ค่าเฉลี่ย 3.10) จะเห็นได้ว่า เมื่อจำแนกตามมิติ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคสูงสุด ในมิติความคงทน รองลงมา คือ มิติค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา มิติควบคุม และมิติผลกระทบที่จะมาถึง

3. ผลการศึกษาลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามสาขาการศึกษาตาม ISCED (International Standard Classification of Education - 2006) ของ UNESCO

สาขาการศึกษาตาม ISCED (International Standard Classification of Education -2006) ของ UNESCO จำแนกออกเป็น 8 สาขา คือ การศึกษา มนุษยศาสตร์และศิลป์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจและกฎหมาย วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม เกษตรศาสตร์ สุขภาพและสวัสดิการ และ งานบริการ แต่เนื่องจากสถาบันการศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ไม่เปิดการเรียนการสอนในสาขาการศึกษา และเกษตรกรรม จึงไม่มีข้อมูลในสาขาดังกล่าว

ตารางที่ 9 ค่าร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และ สาขาการศึกษาตาม ISCED (n = 2,000 คน)

สาขาการศึกษา	เพศชาย ร้อยละ	เพศหญิง ร้อยละ	รวมร้อยละ
มนุษยศาสตร์และศิลป์	15.90	23.20	39.10
สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และกฎหมาย	12.80	21.20	34.00
วิทยาศาสตร์	7.60	5.40	12.90
วิศวกรรม	4.50	1.70	6.10
สุขภาพและสวัสดิการ	2.40	4.70	7.10
งานบริการ	.3	.6	.9
รวมร้อยละ	43.35	56.65	100.00

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มตัวอย่าง เพศชายมีจำนวนน้อยกว่าเพศหญิง เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.35 และ 56.65 ตามลำดับ โดยเพศชายศึกษาในสาขามนุษยศาสตร์และศิลป์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.90 รองลงมาคือ สาขาสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจและกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 12.80 สาขาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 7.60 เช่นเดียวกับเพศหญิงศึกษาในสาขามนุษยศาสตร์และศิลป์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.20 สาขาสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจและกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 21.20 และสาขาวิทยาศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ 5.40

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เอกชน จำแนกตามมิติ และสาขาการศึกษาตาม ISCED (n = 2,000 คน)

สาขาการศึกษา	มิติความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค									
	ควบคุม		ค้นหาสาเหตุ		ผลกระทบ		ความคงทน		ค่าเฉลี่ยรวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
มนุษยศาสตร์และศิลป์	3.21	.50	3.27	.57	3.06	.53	3.31	.55	3.21	.48
สังคมศาสตร์	3.20	.48	3.32	.54	3.12	.52	3.32	.55	3.24	.47
บริหารธุรกิจ และกฎหมาย										
วิทยาศาสตร์	3.16	.38	3.18	.48	3.07	.40	3.20	.47	3.15	.37
วิศวกรรม	3.24	.49	3.32	.54	3.10	.47	3.36	.59	3.26	.46
สุขภาพและสวัสดิการ	3.29	.36	3.36	.46	3.24	.39	3.36	.43	3.31	.35
งานบริการ	3.28	.34	3.35	.47	3.14	.37	3.33	.48	3.27	.35
ค่าเฉลี่ยรวม	3.21	.47	3.29	.54	3.10	.50	3.30	.54	3.22	.45

จากตารางแสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) เมื่อจำแนกตามสาขาการศึกษาพบว่า สาขาที่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคสูงสุด คือ สาขาสุขภาพและสวัสดิการ (ค่าเฉลี่ย 3.31) ซึ่งยังคงอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ สาขางานบริการ (ค่าเฉลี่ย 3.27) และสาขาวิศวกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.26)

4. ผลการศึกษาลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามระดับผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 11 ค่าร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามระดับผลการเรียน และค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค จำแนกตามระดับผลการเรียน (n = 2,000 คน)

ระดับผล การเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ	มิติความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค									
		ควบคุม		ค้นหาสาเหตุ		ผลกระทบ		ความคงทน		ค่าเฉลี่ยรวม	
		Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1.50 - 2.00	4.80	3.21	.40	3.23	.39	3.08	.34	3.31	.44	3.21	.31
2.01 - 2.50	21.80	3.15	.50	3.22	.56	3.03	.51	3.25	.54	3.16	.47
2.51 - 3.00	39.50	3.19	.48	3.26	.56	3.07	.51	3.28	.56	3.20	.47
3.01 - 3.50	26.65	3.25	.44	3.33	.53	3.15	.49	3.33	.53	3.26	.44
3.51 - 4.00	7.25	3.36	.38	3.48	.44	3.23	.47	3.48	.49	3.39	.37
รวม	100.00	3.21	.47	3.29	.54	3.10	.50	3.30	.54	3.22	.45

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสูงสุด คือ นักศึกษาที่มีผลการเรียนในช่วงสูงสุด คือ 3.51-4.00 (ค่าเฉลี่ย 3.39) รองลงมา คือ ผู้มีผลการเรียนในช่วง 3.01-3.50 (ค่าเฉลี่ย 3.26) และผู้มีผลการเรียนในช่วงต่ำสุด คือ 1.50-2.00 (ค่าเฉลี่ย 3.21) ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีผลการเรียนช่วงสูงสุด 3.51-4.00 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทุกมิติ

5. ผลการศึกษาลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามภูมิลำเนา

ตารางที่ 12 ค่าร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามภูมิลำเนาและค่าเฉลี่ย
ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค จำแนกตามภูมิลำเนา (n = 2,000 คน)

ภูมิลำเนา	กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ	มิตีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค									
		ควบคุม		ค้นหาสาเหตุ		ผลกระทบ		ความคงทน		ค่าเฉลี่ยรวม	
		Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
ภาคเหนือ	7.40	3.28	.38	3.42	.45	3.20	.47	3.38	.49	3.32	.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10.35	3.27	.39	3.39	.45	3.17	.43	3.35	.43	3.29	.35
ภาคตะวันออก	4.45	3.30	.36	3.40	.43	3.21	.42	3.42	.42	3.33	.33
ภาคกลาง	17.40	3.18	.49	3.25	.57	3.10	.51	3.27	.55	3.20	.48
กรุงเทพมหานคร	43.90	3.16	.52	3.21	.59	3.04	.54	3.26	.59	3.17	.51
ภาคตะวันตก	2.95	3.29	.33	3.46	.43	3.18	.39	3.44	.45	3.34	.31
ภาคใต้	13.55	3.28	.39	3.35	.45	3.10	.42	3.34	.47	3.27	.37
รวม	100.00	3.21	.47	3.29	.54	3.10	.50	3.30	.54	3.22	.45

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมา คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 17.40 ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 13.55 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 10.35

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค นักศึกษาที่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคสูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักศึกษาจากภาคตะวันตก (ค่าเฉลี่ย 3.34) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภาคตะวันออก (ค่าเฉลี่ย 3.33) และภาคเหนือ (ค่าเฉลี่ย 3.32) ส่วนนักศึกษาจากกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ค่าเฉลี่ย 3.17 และต่ำสุดทุกมิติ

**ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่า
อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน**

**ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและผลการตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำเสนอดังนี้**

1. ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิว
แมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีดังนี้

**รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการ
เรียนรู้ร่วมกัน**

1.วางแผนการเรียนการสอน มีดังนี้

1.1 คำเนิการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดในหลักสูตร ครอบคลุมรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 ความรู้ทางวิชาการเรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค
คือ พลังความสำเร็จความหมายและความสำคัญ ทฤษฎีพื้นฐาน ภาษาของผู้ล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์
ผู้ปีนเขา ลักษณะปัญหาอุปสรรคและปัจจัยส่งผลความรุนแรง ปฏิกริยาตอบสนองการใช้กลไก
การป้องกันและการแก้ไข ค้นหาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของตนเอง
หลักการสำคัญในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค : การควบคุม การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบ
ปัญหา วิเคราะห์ผลกระทบและการแพร่กระจาย และความคงทน กลวิธีพัฒนาความสามารถใน
การเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ทักษะที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค คือ
การวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องและปรับปรุง การคิดอย่างมีระบบ การวางเป้าหมายในชีวิต ทักษะ
การแก้ปัญหา พฤติกรรมการกล้าแสดงออก

1.1.2 กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาความสามารถในการ
เผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค คือ การทำให้คลื่นสมองต่ำ การผ่อนคลายด้วยเสียงเพลงและการทำสมาธิ
การฝึกพลังจินตนาการเพื่อผ่อนคลายและเพิ่มความสำเร็จ การฝึกสติด้วยโยคะและการเดินรำภาซิกิ
การสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การควบคุมอารมณ์และสื่อสารทางบวก การคิด พูดยก การสร้าง
พลังแห่งความเชื่อมั่น การให้กำลังใจตนเองและผู้อื่น

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์เรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือวัตถุประสงค์
เรียนรู้วัดความรู้เรื่องทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และส่วนที่ 2 คือ

วัตถุประสงค์เรียนรู้วัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมคิด พุคคุยเกี่ยวกับ ทักษะกระบวนการกลุ่มที่จำเป็น และควรได้รับความรู้เพิ่มเติม

1.3 กำหนดกิจกรรมเรียนรู้ ตัวอย่าง วัสดุอุปกรณ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับ เนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีลักษณะเป็นการฝึกปฏิบัติรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การปฏิบัติกิจกรรม ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส คือ การฝึกโยคะ เดินร่ากาชิกิ ทำให้คลื่นสมองต่ำด้วยการผ่อนคลายให้ เกิดแว้งค์ด้วยเสียงเพลง จินตนาการ สมาธิ การให้พลังทางบวกและสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง และการฝึกฝนปฏิบัติ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และอารมณ์ความรู้สึก แก้ปัญหาร่วมกัน สอนโดยเพื่อน การใช้กรณีศึกษา การจัดระบบ ข้อมูลในการนำเสนอ การใช้เกม แบบทดสอบหรือแบบวัดคุณลักษณะ การทำงานร่วมกันในกลุ่ม ย่อยตามขั้นตอน การสร้างผลงานที่มีความชัดเจนร่วมกัน ฯลฯ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน ยึดหลักการพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด การตรวจสอบความรับผิดชอบ รายบุคคลและกลุ่ม ทักษะทางสังคม และกระบวนการกลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 13 การกำหนดกิจกรรมการศึกษาโดยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

เนื้อหาความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	การปฏิบัติกิจกรรมแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส	การเรียนรู้ร่วมกัน
พลังความสำเร็จความหมาย AQ วิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่อง ปรับปรุง	กิจกรรมความหมายของตัวเอง	กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้ (อภิปรายหาข้อสรุป นำเสนอ)
ทฤษฎีพื้นฐานของ AQ	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ (เพื่อนสอนเพื่อน อภิปราย นำเสนอ)
ภาษาของล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวก	กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด(อภิปรายเพื่อนสอนเพื่อน บทบาทสมมุติ นำเสนอ)
ลักษณะปัญหาอุปสรรคในชีวิต ปังจ๊อ ส่งผลความรุนแรง	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่น	กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข (อภิปราย ระดมสมอง สะท้อนกลับ นำเสนอ)
ปฏิกริยาตอบสนอง การใช้กลไกการป้องกัน ทักษะการแก้ปัญหา	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบ	กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา (เกมแก้ปัญหา อภิปรายกลุ่ม นำเสนอ)
ค้นหาและเพิ่ม AQ ของตนเอง	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	กิจกรรมค้นหา AQ (แบบวัดคุณลักษณะ แก้ปัญหาจากกรณีศึกษา อภิปราย เพื่อนสอนเพื่อน นำเสนอ)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม ทักษะการกล้าแสดงออก	กิจกรรมสร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	กิจกรรมฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (แก้ปัญหากรณีศึกษา อภิปราย บทบาทสมมุติ นำเสนอ)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การค้นหาสาเหตุและความรับผิดชอบ ทักษะการคิดอย่างมีระบบ	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ (เพื่อนสอนเพื่อน เกม แก้ปัญหากรณีศึกษา อภิปราย นำเสนอ)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบและการแพร่กระจาย	กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (เกมเพื่อนสอนเพื่อน อภิปราย นำเสนอ)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	กิจกรรมเรื่องต่างๆ (ระดมสมอง เกม อภิปราย นำเสนอ)
เครื่องมือพัฒนา AQ : ทักษะการวางแผนเป้าหมายในชีวิต	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	กิจกรรมวางแผนเป้าหมายในชีวิต (เพื่อนสอนเพื่อน การแก้ปัญหา อภิปราย นำเสนอ)
กลยุทธ์พัฒนา AQ	กิจกรรมเพิ่มพลังสติ	กิจกรรมการคิดอย่างเป็นระบบ นำเสนอผลงาน (บทบาทสมมุติ อภิปราย นำเสนอ)

1.4 กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ประเมินผล 2 ส่วน คือ วัดความรู้ความเข้าใจ เนื้อหาทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค เกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 80 % และวัด กระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย เกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 80 % โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพูดคุย แสดงความคิดเห็นเรื่องเกณฑ์ประเมินผล สรุปเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน

1.5 การจัดระบบกลุ่ม มีแนวทาง ดังนี้

1.5.1 ขนาดของกลุ่ม กำหนดกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 2-6 คน เพื่อให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง ทุ่มเทในภาระรับผิดชอบของตน

1.5.2 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ดำเนินการหลายวิธี เช่น ให้ผู้เรียนเลือกเพื่อนเอง กลุ่มด้วยหมายเลข ฯลฯ

1.5.3 ลักษณะสมาชิกกลุ่ม ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกสมาชิกกลุ่ม เพราะพื้นฐานชีวิต ประสบการณ์ของสมาชิกแต่ละคนแตกต่างกัน สมาชิกจะได้รับแนวคิด มุมมอง การให้เหตุผลและวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธีซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.5.4 การพบกลุ่ม กำหนดการพบกลุ่มต่อเนื่องประมาณ 3 เดือน ตามแผนการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

1.5.5 บทบาทสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนมีอิสระบริหารกลุ่มเอง โดยเลือกสมาชิกทำหน้าที่ผู้บันทึก ผู้รายงาน ผู้นำ ผู้รักษาเวลา ผู้สังเกตการณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนต้องสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ในกลุ่ม

1.6 จัดหาแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดแหล่งเรียนรู้สำคัญ คือ เพื่อนสมาชิกของผู้เรียนที่มีพื้นฐานชีวิต และประสบการณ์แตกต่างกันให้มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังแนะนำ ชี้นำการหาความรู้ เช่น หนังสือ บุคคลที่สามารถให้ข้อมูล แหล่งค้นคว้า เป็นต้น

1.7 จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยจัด ณ ห้องประชุมใหญ่ ซึ่งสะดวกต่อการฝึกปฏิบัติรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เช่น โยคะ เกาซิกิ การทำสมาธิ การนอนตาย ฯลฯ และกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การอภิปราย เกม บทบาทสมมุติ การนำเสนอ ฯลฯ

2. การจัดประสบการณ์เรียนรู้

2.1 เตรียมผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ จัดปฐมนิเทศ แนะนำเรื่อง ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส การจัดตั้งกลุ่ม หลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน ทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ลักษณะกิจกรรมและตัวงาน บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน บทบาทผู้อำนวยความสะดวก ลักษณะแผนการฝึกอบรม แจกคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียนเพื่อให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติด้วยการร่วมกิจกรรมในกลุ่มย่อยในห้องอบรม รวมถึง

พูดคุยวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วงเวลา 17.00 - 20.00 น. เป็นเวลา 3 ชั่วโมง ในเดือนพฤศจิกายน 2552

2.2 การดำเนินการเรียนรู้ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและ ฟันฝ่าอุปสรรค โดยแบ่งเป็น การฝึกในห้องอบรม จำนวน 21 วัน ระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน ถึง 14 ธันวาคม 2552 เวลา 17.30-20.00 น. และมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมตาม แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส รายบุคคล จำนวน 14 วัน ๆละ 1 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม ถึง 28 ธันวาคม 2552 แล้วรายงานผลการฝึก ในวันที่ 8 มกราคม 2553

ในการดำเนินการเรียนรู้ ในห้องฝึกอบรม ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตาม แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ทุกวัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ประกอบด้วย การฝึกให้มีคลื่นสมองต่ำ การ ผ่อนคลายให้เกิดวังงัดด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ การฝึกสมาธิ ฝึกโยคะ เต้นรำเกาซิกิ การให้ พลังด้านบวก สร้างภาพพจน์ตนเองด้านบวก หลังจากนั้นรับการฝึกอบรมโดยใช้ทั้งแนวคิดนีโอ ฮิวแมนนิสและหลักการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรม โดยหลักการเรียนรู้ร่วมกันประกอบด้วย การพึ่งพาอาศัยกันและกัน ปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ตรวจสอบความรับผิดชอบสมาชิกรายบุคคล และกลุ่ม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 14 การผสมผสานการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและ
การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

การเตรียมก่อนการเรียนรู้		กำหนดการจัด
จัดปฐมนิเทศ ซึ่งเป็นการจัดกลุ่ม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน บทบาทหน้าที่ ลักษณะการฝึกอบรม แจกคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียน		13 พ.ย. 52 (17.00-20.00 น.)
ระยะดำเนินการเรียนรู้ ในห้องอบรม 21 วัน เวลา 17.30 – 20.00 น. รวม 52 ชั่วโมง 30 นาที		
การปฏิบัติหลักทุกวันในห้องอบรม (60 นาที)		
1. ฝึกโยคะ และบริหารกายเกษิกิ	15 นาที	
2. นอนตาย	10 นาที	
3. คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิดภาวะรับรู้ด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ	15 นาที	
4. ฝึกสมาธิ	10 นาที	
5. ให้พลังทางบวก สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง	10 นาที	
สาระความรู้	กิจกรรมนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน	วัน สถานที่
พลังความสำเร็จความหมาย AQ	- กิจกรรมความหมายของตัวเอง - กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	16 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ทฤษฎีพื้นฐานของ AQ	- กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี - กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	17 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ภาษาของผู้ล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา	- กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวก - กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	18 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ลักษณะปัญหาอุปสรรคในชีวิต ปัจจัยส่งผลความรุนแรง	- กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่น - กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	19 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ปฏิกิริยาตอบสนองและการใช้ กลไกการป้องกัน การแก้ไข	- กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบ - กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา	20 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ค้นหาและเพิ่ม AQ ของตนเอง	- กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งมองชีวิตอย่างมีหวัง - กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญและ ฟื้นฝ่าอุปสรรค	23, 24 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม	- กิจกรรมสร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วย ตนเอง - กิจกรรมฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	25, 26, 27 พ.ย. 52 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค : การค้นหา สาเหตุและความรับผิดชอบ	- กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน - กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	30 พ.ย. และ 1 ธ.ค. 52 (ห้องฝึกอบรม)

ตารางที่ 14 (ต่อ) การผสมผสานการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
และการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

สาระความรู้	กิจกรรมนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน	วัน สถานที่
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบ และการแพร่กระจาย	- กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย - กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก - กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	2, 3, 4 ธ.ค. 52 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	- กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ - กิจกรรมเรื่องข้าๆ	8, 9 ธ.ค. 52 (ห้องฝึกอบรม)
เครื่องมือพัฒนา AQ	- กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ - กิจกรรมวางเป้าหมายในชีวิต	10 ธ.ค. 52 (ห้องฝึกอบรม)
กลยุทธ์พัฒนา AQ	- กิจกรรมเพิ่มพลังสติ - กิจกรรมการคิดอย่างเป็นระบบ - นำเสนอผลงาน	11, 12, 14 ธ.ค. 52 (ห้องฝึกอบรม)
ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 14 วัน รวม 14 ชั่วโมง (15- 28 ธันวาคม 52)		
1. ฝึกโยคะ และบริหารกายเกาชิกิ		15 นาที
2. นอนตาย		10 นาที
3. คลื่นสมองคำ ผ่อนคลายให้เกิดวงรีรับรู้ด้วย เสียงเพลงและจินตนาการ		15 นาที
4. ฝึกสมาธิ		10 นาที
5. ให้พลังทางบวก สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง		10 นาที

2.3 ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการเรียนรู้ มีดังนี้

2.3.1 ขั้นนำ ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์กิจกรรม ขั้นตอน กติกา วิธีการร่วมกิจกรรม ลักษณะงานที่มอบหมาย กำหนดกลุ่ม วิธีการประเมินผล ผลงานที่คาดหวัง รวมถึงการจูงใจผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน

2.3.2 ขั้นดำเนินการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมตามขั้นตอนเอง เป็นการปฏิบัติทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ค้นหาสิ่งที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน ได้แก่ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ อารมณ์ความรู้สึก การสอนโดยเพื่อน การแก้ปัญหา กรณีศึกษา การนำเสนอ การเล่นเกม บทบาทสมมุติ การร่วมกันสร้างรายงานหรือผลงานที่มีชัดเจน ฯลฯ

2.3.3 ขั้นสรุปผล ผู้เรียนเป็นผู้สรุปความรู้ ข้อค้นพบ ประเด็นสำคัญจากกิจกรรม เสริมแรงกันและกันในการเรียนรู้ รวมถึงมีการสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อ

การปรับปรุงที่ดีขึ้น ผู้สอนซึ่งประเมินมุมมองสำคัญๆ เพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้เรียนได้พูดคุยกัน หรือชี้แนะแก่มุมมองใหม่ๆ ให้พิจารณา

3. การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลกระบวนการ

การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลกระบวนการ มีดังนี้

3.1 ประเมินผลการเรียนรู้ โดยวัดผลงาน เป็นการประเมินที่มุ่งประเด็นที่

ความสำเร็จของผู้เรียนและความรู้ที่ได้จากรายวิชาหรือจากโครงการ ในกิจกรรมการศึกษา นอกระบบเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจาก 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค จำนวน 48 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคทั้ง 4 มิติ และส่วนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค จำนวน 42 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ในกิจกรรมทางการศึกษา

3.2 ประเมินผลกระบวนการ เป็นการประเมินที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงกระบวนการหรือทักษะที่กำหนดไว้ มุ่งประเด็นที่การตรวจสอบกระบวนการทำงาน พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน จึงประเมินด้วยแบบแบบสังเกตพฤติกรรมวัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย จำนวน 15 ข้อ

4. บทบาทของผู้เรียน

บทบาทผู้เรียนในกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้ โอบอ้อมนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน มีดังนี้

4.1 ทำงานร่วมกันภายใต้หลักการเรียนรู้ร่วมกัน คือ การพึ่งพาอาศัยกันและกัน ปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ตรวจสอบความรับผิดชอบสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม ใช้ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม

4.2 เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมการศึกษาที่กำหนดไว้ เช่น การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนี้ โอบอ้อมนิส การพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด อารมณ์ความรู้สึก การแก้ปัญหา ร่วมกัน การวิเคราะห์ สรุปข้อมูล การสอนเพื่อน การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมุติ การร่วมกันสร้างผลงาน การหาข้อสรุปร่วมกันในตัวเอง เป็นต้น

4.3 การจัดระบบข้อมูลเพื่อนำเสนองาน ใช้ทักษะในการสื่อความหมาย

4.4 การสรุปความรู้ ข้อค้นพบ ประเด็นสำคัญ

5. บทบาทผู้สอน

บทบาทผู้สอนในกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้ โอบอ้อมนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน มีดังนี้

5.1 อธิบายวัตถุประสงค์กิจกรรม ขั้นตอน กติกา ชิ้นงาน พฤติกรรมหรือผลลัพธ์
สุดท้ายที่ต้องการ ลักษณะงานที่มอบหมาย กำหนดกลุ่ม อธิบายวิธีประเมินผล

5.2 กำหนดตัวงาน มอบหมายงาน บริหารภายในห้องอบรมโดยรวม สร้างเงื่อนไข
การเรียนรู้ร่วมกันขึ้น

5.3 เป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้นำะ เป็นผู้ร่วมเรียน สนับสนุนให้ผู้เรียน
อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างบรรยากาศผ่อนคลายต่อการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชี้นำประเด็นมุมมองสำคัญของกลุ่มผู้เรียน เพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้เรียนได้
พูดคุยหรือชี้นำะแ่งคิดมุมมองใหม่ๆให้พิจารณา ช่วยเหลือกลุ่มผู้เรียนให้เขาแก้ปัญหาเองได้

5.4 สังเกตการณ์ทำงานร่วมกันในกลุ่ม ความร่วมมือกันของผู้เรียน
ความเข้าใจตัวงานหรือเนื้อหาของผู้เรียน

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบกิจกรรมการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและ
ฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ประเมินตาม รูปแบบกิจกรรมการศึกษา	การตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
1. วางแผนการเรียนการสอน				
1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์	5	0	0	1.00
1.2 หัวข้อกิจกรรมการศึกษา	5	0	0	1.00
1.3 เนื้อหาสาระกิจกรรมการศึกษา	4	0	1	.80
1.4 ความสอดคล้องเนื้อหาต่อกิจกรรมเรียนรู้	4	0	1	.80
1.5 ความชัดเจนการจัดระบบกลุ่ม	5	0	0	1.00
1.6 ความเหมาะสมสื่อ อุปกรณ์ สถานที่	5	0	0	1.00
2. การจัดประสบการณ์เรียนรู้				
2.1 ระยะเวลา	5	0	0	1.00
2.2 การจัดกิจกรรมเรียนรู้ และเทคนิค	5	0	0	1.00
2.3 กิจกรรมการศึกษาสามารถพัฒนา AQ ได้	5	0	0	1.00
2.4 ลักษณะกิจกรรมการศึกษานำไปใช้ได้จริง	5	0	0	1.00
3. การประเมินผล				
3.1 การประเมินผลความรู้	4	0	1	.80
3.2 การประเมินผลจากแบบรายงานตนเอง	5	0	0	1.00
4. บทบาทของผู้เรียน				
4.1 ความชัดเจนของบทบาทผู้เรียน	5	0	0	1.00
5. บทบาทของผู้สอน				
5.1 ความชัดเจนของบทบาทผู้สอน	4	0	1	.80

จากตาราง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญ
และฟื้นฝ่าอุปสรรค ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีความเหมาะสมทั้งการวางแผนการเรียน
การสอน การจัดประสบการณ์เรียนรู้ การประเมินผล บทบาทของผู้เรียน และบทบาทของผู้สอน

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
 นี้โอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของ
 นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ผู้วิจัยได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์
2. ด้านเนื้อหาความรู้
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิค
4. ด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน
5. ด้านการนำไปประยุกต์ใช้
6. ด้านการประเมินโดยภาพรวม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมี
 แกนทำการวิเคราะห์และให้ความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50- 5.00 หมายถึง นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก
 ระบบโรงเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.85	.37	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.80	.41	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.75	.44	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.80	.41	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.80	.52	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.85	.37	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.70	.57	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.85	.49	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.80	.70	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.85	.37	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.90	.31	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.85	.37	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.85	.37	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.90	.31	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.85	.49	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.90	.31	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.90	.31	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.95	.22	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.85	.49	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.90	.31	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.95	.22	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.80	.52	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.85	.67	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.85	.49	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.85	.37	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.85	4.91	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.85) โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก และกิจกรรมเรื่องจำๆ (ค่าเฉลี่ย 4.95) กิจกรรมที่ค่าเฉลี่ยสูงรองลงมา คือ 4.90 คือ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ สำหรับกิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) แต่ยังคงอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อเนื้อหาความรู้
ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการ
เรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.90	.31	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.75	.44	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.80	.41	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.55	.60	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.80	.41	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.75	.44	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.75	.44	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.75	.55	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.65	.75	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.75	.44	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.90	.31	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.80	.41	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.85	.49	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.85	.37	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.75	.55	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.60	.60	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.70	.47	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.80	.41	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.60	.68	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.70	.47	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.95	.22	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.75	.55	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.70	.57	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.80	.52	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.80	.70	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.76	5.98	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเนื้อหาความรู้ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.76) โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเรื่องต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 4.95) ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากัน คือ กิจกรรมความหมายของตัวฉัน กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง (ค่าเฉลี่ย 4.90) ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ (ค่าเฉลี่ย 4.55) กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.60) และกิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (ค่าเฉลี่ย 4.60) แต่กิจกรรมเหล่านี้ก็ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ และเทคนิคในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.70	.47	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.50	.76	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.90	.31	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.60	.50	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.75	.55	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.75	.55	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.60	.60	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.50	.51	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.60	.75	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.90	.31	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.70	.47	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.70	.47	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.85	.37	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.65	.49	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.85	.49	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.70	.47	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.55	.51	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.95	.22	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.60	.68	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.95	.22	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.90	.31	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.80	.41	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.85	.37	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.75	.55	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.85	.37	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.74	4.63	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเรียนรู้และเทคนิคในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.74) โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน คือ กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 4.95) กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากัน คือ กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา กิจกรรมเรื่องขำๆ (ค่าเฉลี่ย 4.90) สำหรับกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากัน คือ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข (ค่าเฉลี่ย 4.50) กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย (ค่าเฉลี่ย 4.55) แต่กิจกรรมเหล่านี้ก็ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อบทบาทผู้เรียนและผู้สอน
ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการ
เรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.90	.31	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.65	.59	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.60	.60	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.95	.22	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.70	.73	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.80	.41	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.80	.41	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.80	.41	มากที่สุด
9. ความคุมอารมณ์ลบ	4.45	.76	มาก
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.80	.41	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.95	.22	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.65	.59	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.75	.44	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.85	.37	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.80	.52	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.80	.41	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.75	.44	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.90	.31	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.55	.60	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.90	.31	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.95	.22	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.75	.44	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.80	.70	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.85	.37	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.90	.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.78	4.51	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบทบาทผู้เรียนและผู้สอนในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.78) โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน คือ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง กิจกรรมเรื่องขำๆ (ค่าเฉลี่ย 4.95) กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากัน คือ กิจกรรมความหมายของตัวฉัน กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ กิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.90) สำหรับกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบ (ค่าเฉลี่ย 4.45) ซึ่งอยู่ในระดับดี กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (ค่าเฉลี่ย 4.55) ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.55	.51	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.85	.37	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.65	.49	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.70	.57	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.90	.45	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.80	.41	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.75	.44	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.90	.31	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.60	.75	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.85	.37	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.90	.31	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.80	.52	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.70	.47	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.75	.55	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.60	.60	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.60	.50	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.60	.50	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.95	.22	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.55	.60	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.65	.59	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.90	.31	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.90	.31	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.75	.72	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.75	.55	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.80	.41	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.75	4.94	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) โดยกิจกรรมที่นักศึกษาคิดว่านำไปประยุกต์ใช้ได้สูงสุด คือ กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก (ค่าเฉลี่ย 4.95) กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากัน คือ กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวก กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง กิจกรรมเรื่องต่างๆ และกิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ (ค่าเฉลี่ย 4.90) สำหรับกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากัน คือ กิจกรรมความหมายของตัวฉัน กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (ค่าเฉลี่ย 4.55) ซึ่งยังคงอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 21 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีต่อการประเมิน โดยภาพรวม
สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมน
นิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.65	.49	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.75	.44	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.85	.37	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.70	.73	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.80	.52	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.75	.55	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.70	.47	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.95	.22	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.70	.73	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.90	.31	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.80	.41	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.75	.44	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.70	.47	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.85	.37	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.55	.60	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.65	.59	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.60	.50	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.70	.47	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.70	.57	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.85	.37	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.95	.22	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	5.00	.00	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.75	.72	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.70	.47	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.90	.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.77	5.08	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ ประเมินโดยภาพรวม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77) โดยกิจกรรมที่นักศึกษาประเมินภาพรวมสูงสุด คือ กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ (ค่าเฉลี่ย 5.00) กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เท่ากัน คือ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข และกิจกรรมเรื่องต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 4.95) สำหรับกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมลงเรือดำเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 4.55) และ กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย (ค่าเฉลี่ย 4.60) ซึ่งผลการประเมินก็ยังคงอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม
แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญ
และฟันฝ่าอุปสรรค ประเมินความเหมาะสมโดยภาพรวมรายกิจกรรม (n = 20)

รายการกิจกรรม	Mean	S.D.	ความหมาย
1. ความหมายของตัวฉัน	4.76	.43	มากที่สุด
2. หมุนเวียนเรียนรู้	4.72	.52	มากที่สุด
3. พื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี	4.76	.45	มากที่สุด
4. ร่วมกันคิดหาคำตอบ	4.72	.54	มากที่สุด
5. คิดในมุมต่างทางบวก	4.79	.53	มากที่สุด
6. วิเคราะห์ภาษาพูด	4.78	.45	มากที่สุด
7. พลังแห่งความเชื่อมั่น	4.72	.49	มากที่สุด
8. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	4.79	.45	มากที่สุด
9. ควบคุมอารมณ์ลบ	4.63	.73	มากที่สุด
10. ทักษะการแก้ปัญหา	4.84	.37	มากที่สุด
11. สร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	4.86	.35	มากที่สุด
12. ค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	4.76	.47	มากที่สุด
13. สร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วยตนเอง	4.78	.43	มากที่สุด
14. ฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.81	.42	มากที่สุด
15. ลงเรือลำเดียวกัน	4.73	.55	มากที่สุด
16. ร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	4.71	.49	มากที่สุด
17. ผลกระทบและการแพร่กระจาย	4.68	.47	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเชิงบวก	4.88	.33	มากที่สุด
19. หยุดความคิดทางลบ	4.64	.61	มากที่สุด
20. สร้างจินตนาการความสำเร็จ	4.83	.40	มากที่สุด
21. เรื่องขำๆ	4.93	.25	มากที่สุด
22. ทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	4.83	.42	มากที่สุด
23. กำหนดเป้าหมายในชีวิต	4.78	.62	มากที่สุด
24. เพิ่มพลังสติ	4.78	.49	มากที่สุด
25. คิดอย่างเป็นระบบ	4.85	.42	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.77	5.01	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ ประเมินความเหมาะสมโดยภาพรวม รายกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรค ว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77) โดยกิจกรรมที่ นักศึกษาพึงพอใจมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ กิจกรรม เรื่องขำๆ (ค่าเฉลี่ย 4.93) กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก (ค่าเฉลี่ย 4.88) กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง (ค่าเฉลี่ย 4.86) กิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.85) และกิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 4.84) ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบ (ค่าเฉลี่ย 4.63) กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (ค่าเฉลี่ย 4.64) ซึ่งผลการประเมินก็ยังคงอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และศึกษาปัจจัย ปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของกลุ่มทดลอง ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 3 ผลคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ของกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 4 ผลคะแนนจากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง

ส่วนที่ 5 ผลคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการศึกษา รายชั่วโมง

5.1 ผลจากการทดสอบย่อยความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค

5.2 ผลจากการรายงานตนเอง

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ส่วนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	จำนวนรวม	ร้อยละ
ชาย	6	6	12	30.00
หญิง	14	14	28	70.00
รวม	20	20	40	100.00

จากตารางแสดงจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนรวม 40 คน จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศหญิงจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 70 มากกว่าเพศชายที่มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาการศึกษาตาม ISCED

สาขาการศึกษา	กลุ่มทดลอง	ร้อยละ	กลุ่มควบคุม	ร้อยละ	รวม	รวมร้อยละ
	(คน)		(คน)		(คน)	
มนุษยศาสตร์และศิลป์	5	25	2	10	7	17.50
สังคมศาสตร์	12	60	12	60	24	60.00
บริหารธุรกิจ และกฎหมาย						
วิทยาศาสตร์	1	5	1	5	2	5.00
วิศวกรรมศาสตร์	1	5	-	-	1	2.50
งานบริการ	1	5	5	25	6	15.00
รวม	20	100	20	100	40	100.00

จากตารางแสดงลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจำแนกตามสาขาการศึกษาตาม ISCED พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีจำนวน 20 คน มาจากสาขามนุษยศาสตร์และศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 25 จากสาขาสังคมศาสตร์บริหารธุรกิจและกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขางานบริการ มีนักศึกษาจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 5 นักศึกษากลุ่มควบคุมมีจำนวน 20 คน มาจากสาขา

มนุษยศาสตร์และศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 10 สาขาสังคมศาสตร์บริหารธุรกิจและกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 60 สาขาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 5 และสาขางานบริการ คิดเป็นร้อยละ 25 นอกจากนี้พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมาจากสาขาสังคมศาสตร์บริหารธุรกิจและกฎหมายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ สาขามนุษยศาสตร์และศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 17.50 สาขางานบริการ คิดเป็นร้อยละ 15 สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 5 และ 2.5 ตามลำดับ

จากตารางพบว่านักศึกษาในกลุ่มทดลองมาจากหลายสาขาวิชาเช่นเดียวกับนักศึกษาในกลุ่มควบคุม และนักศึกษาแต่ละสาขาของทั้ง 2 กลุ่ม ได้ถูกจัดแบ่งในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะสาขาสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจและกฎหมาย และสาขาวิทยาศาสตร์

ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคเพื่อใช้ในการแบ่งกลุ่ม และตรวจสอบค่าทางสถิติ ผลจากการทดสอบปรากฏตามตาราง

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	(t-test)
กลุ่มทดลอง	20	172.95	11.27	.05
กลุ่มควบคุม	20	173.15	10.40	

* $p < .05$ (df = 38)

$t_{.05} = 2.03$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการทดลองมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคไม่แตกต่างกัน

เมื่อนำผลคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มใหญ่จากตอนที่ 1 มาเปรียบเทียบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลองพบว่า นักศึกษาในกลุ่มใหญ่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) และนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.60)

หลังการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและดำเนินการทดสอบคะแนนความสามารถในการ
เผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ตามตาราง

ตารางที่ 26 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความสามารถ

ในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลัง
การทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	Mean	S.D	t-test
กลุ่มทดลอง	20	193.70	13.27	5.30 **
กลุ่มควบคุม	20	171.25	13.50	

** $p < .01$ (df = 38)

$t_{.01} = 2.70$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจาก
แบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตาม
แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญฟื้นฝ่าอุปสรรค
แล้ว นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษามีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสูงกว่า
นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 27 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความสามารถ

ในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลัง
การทดลอง จำแนกตามมิติ

มิติของความสามารถ	กลุ่ม	Mean	S.D	t-test
ในการเผชิญและ ฟื้นฝ่าอุปสรรค	ตัวอย่าง			
มิติควบคุม	ทดลอง	45.75	3.30	3.33**
	ควบคุม	41.95	3.88	
มิติค้นหาสาเหตุ และรับผิดชอบปัญหา	ทดลอง	49.85	4.23	3.18**
	ควบคุม	45.70	4.01	
มิติผลกระทบ	ทดลอง	46.60	4.64	4.23**
	ควบคุม	39.80	5.48	
มิติความคงทน	ทดลอง	51.50	4.09	5.11**
	ควบคุม	43.80	5.34	

** $p < .01$ (df = 38)

$t_{.01} = 2.70$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค จำแนกตามมิติเรียงตามลำดับ คือ มิติความคงทน มิติค้นหาสาเหตุและความรับผิดชอบปัญหา มิติผลกระทบ และมิติควบคุม เมื่อดำเนินการตรวจสอบพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ทุกมิติ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแล้ว นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษามีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ทุกมิติ สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา

หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำคะแนนแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของกลุ่มทดลอง มาเปรียบเทียบกับก่อน - หลัง การทดลอง ตามตาราง

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ของกลุ่มทดลอง ก่อน - หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)		Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ยคะแนน ความแตกต่าง	S.D.	t-test
กลุ่มทดลอง	20	ก่อน	172.95	11.27	20.75	15.82	5.86 **
		หลัง	193.70	13.27			

** $p < .01$ (df = 19)

$t_{.01} = 2.86$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแล้ว นักศึกษามีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนจากแบบวัดความสามารถ ในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ของกลุ่มทดลอง ก่อน – หลังการทดลอง จำแนกตามมิติ

มิติของความสามารถ ในการเผชิญและ ฟื้นฝ่าอุปสรรค	ระยะ การทดลอง	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ยคะแนน ความแตกต่าง	S.D.	t-test
มิติควบคุม	ก่อน	41.10	3.85	4.65	4.30	4.82 **
	หลัง	45.75	3.30			
มิติค้นหาสาเหตุ และรับผิดชอบปัญหา	ก่อน	45.10	4.61	4.75	5.98	3.55**
	หลัง	49.85	4.23			
มิติผลกระทบ	ก่อน	40.75	4.70	5.85	6.14	4.25**
	หลัง	46.60	4.64			
มิติความคงทน	ก่อน	46.00	3.67	5.50	4.83	5.08**
	หลัง	51.50	4.09			

** p < .01 (df = 19)

$t_{.01} = 2.86$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกตามมิติของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค คือ มิติควบคุม มิติค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบปัญหา มิติผลกระทบ และมิติความคงทน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกมิติ แสดงว่าหลังจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแล้ว นักศึกษามีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ทุกมิติ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 30 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ของกลุ่มทดลอง ก่อน - หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)		Mean	S.D	ค่าเฉลี่ยคะแนน ความแตกต่าง	SD	t-test
กลุ่มทดลอง	20	ก่อน	16.70	5.82	11.75	4.7	11.10**
		หลัง	28.45	3.99			

** $p < .01$ (df = 19)

$t_{.01} = 2.86$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ระยะเวลาหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญฟื้นฟ้อุปสรรคแล้ว นักศึกษามีความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมศึกษา ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 3 ผลคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 31 ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตาม
หลักการเรียนรู้ร่วมกัน รายกิจกรรม (n = 20 คน)

อบรม ครั้ง ที่	กิจกรรม	คะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน (%)					ค่าเฉลี่ย ร้อยละ รวม
		ฟังพ อาศัย กัน	ปฏิสัมพันธ์ ใกล้ชิด	ตรวจสอบ รายบุคคล กลุ่ม	ทักษะ ทางสังคม	กระบวน การกลุ่ม	
1	กิจกรรมความหมายของตัวฉัน และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	93.33	99.44	54	92.78	74.44	82.78
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	93.33	97.22	71.67	92.78	65	84
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	96.67	97.78	64	90.56	84.44	86.67
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	97.22	98.33	74.44	93.89	68.33	86.44
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและ กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา	91.67	95.56	76.11	91.11	69	84.67
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	92.22	99.44	75.56	90	68.33	85.11
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการ เผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	83.89	98.89	76.11	91.7	71.11	84.33
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	89.44	99.44	70	98.89	77.78	87.11
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกเหมาะสม	92.78	97.22	69	97.22	72.78	85.78
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกเหมาะสม	92.78	100	71.67	99.44	71.67	87.11
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	87.78	99.44	67	100	77.22	86.22
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	88.89	98.89	66.11	98.33	70	84.44
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	82.78	99.44	75	99.44	75.56	86.44
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	96.11	99.44	74	98.89	69	87.44
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	91.11	99.44	70	97.78	75.56	86.78
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	91.11	96.11	81.11	92.22	72.22	86.56
17	กิจกรรมเรื่องดีๆ	86.11	99.44	86.67	94.44	75	88.33
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	91.11	99.44	77.78	93.33	67.22	85.78
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิด อย่างเป็นระบบ	96.67	98.33	96.11	99.44	99.44	98
20	คิดอย่างเป็นระบบ	91.11	98.33	86.67	95.56	92.78	92.89
21	คิดอย่างเป็นระบบ	92.22	97.22	93.89	95.56	94.44	94.67
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	91.35	98.52	75.05	95.40	75.77	87.22

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาจำนวน 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.22 โดยที่การจัดกิจกรรมการศึกษาทุกครั้ง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานตามหลักการเรียนรู้ร่วมกันสูงกว่าร้อยละ 80 สำหรับกิจกรรมการศึกษาที่กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานตามหลักการเรียนรู้ร่วมกันน้อยกว่าร้อยละ 85 มีจำนวน 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมความหมายของตัวฉันและกิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 82.78 กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดีและกิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ คิดเป็นร้อยละ 84 กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 84.33 กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ คิดเป็นร้อยละ 84.44 กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 84.67 สำหรับกิจกรรมการศึกษ้อีก 16 กิจกรรม กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานตามหลักการเรียนรู้ร่วมกันสูงกว่าร้อยละ 85 โดยจัดอันดับ 5 กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 98 กิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 94.67 กิจกรรมเรื่องต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 88.33 กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก คิดเป็นร้อยละ 87.44 กิจกรรมสร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจและกิจกรรมฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.11 เท่ากัน

สำหรับพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกันประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม ทักษะทางสังคม และกระบวนการทำงานกลุ่ม จากตารางพบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.22 โดยที่ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ 98.52 รองลงมา คือ ด้านทักษะทางสังคม ค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.40 ด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.35 สำหรับด้านการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม และด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยร้อยละใกล้เคียงกัน คือ 75.05 และ 75.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน
ด้านการฟังพาท้ายกันและกัน

อบรม ครั้ง ที่	กิจกรรม	พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ตามหลักการเรียนรู้ ร่วมกัน ด้านฟังพาท้ายกันและกัน (%)			ค่าเฉลี่ย ร้อยละรวม
		อาศัยคำแนะนำ ของเพื่อน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	ความตั้งใจให้ ความร่วมมือ แม้ว่างานของ ตนเสร็จแล้ว	แบ่งปันข้อมูล เนื้อหาสาระ ความ คิดเห็นเป็นข้อสรุป ตกลง ในงานกลุ่ม	
1	กิจกรรมความหมายของตัวฉัน และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	98.33	83.33	98.33	93.33
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	100	80	100	93.33
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	100	90	100	96.67
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	100	91.67	100	97.22
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรม ทักษะการแก้ปัญหา	100	76.67	98.33	91.67
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	100	81.67	95	92.22
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญ ฟันฝ่าอุปสรรค	100	53.33	98.33	83.89
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	100	68.33	100	89.44
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	100	78.33	100	92.78
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	100	78.33	100	92.78
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	100	63.33	100	87.78
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	100	66.67	100	88.89
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	100	48.33	100	82.78
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	96.67	91.67	100	96.11
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	100	73.33	100	91.11
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	100	73.33	100	91.11
17	กิจกรรมเรื่องซำๆ	100	60	98.33	86.11
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	100	75	98.33	91.11
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและคิดเป็นระบบ	100	91.67	98.33	96.67
20	คิดอย่างเป็นระบบ	91.67	83.33	98.33	91.11
21	คิดอย่างเป็นระบบ	93.33	90	93.33	92.22
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	99.04	76.11	98.88	91.35

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.35 โดยที่กลุ่มทดลองอาศัยคำแนะนำ ความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 99.04 มีการแบ่งปันข้อมูล เนื้อหาสาระ ความคิดเห็นภายในเป็นข้อสรุปตกลงในงานกลุ่ม คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.88 และมีการแสดงออกถึงความตั้งใจให้ความร่วมมือแม้งานของตนเองเสร็จแล้ว คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.11 เมื่อพิจารณาด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันแล้ว กิจกรรมการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 อันดับแรก คือ กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและกิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 97.22 กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและกิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากัน คือ ร้อยละ 96.67 กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.11

ตารางที่ 33 ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

อบรม ครั้งที่	กิจกรรม	พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ตามหลักการเรียนรู้ ร่วมกัน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด (%)			ค่าเฉลี่ย ร้อยละรวม
		ให้คำแนะนำ เป็นประโยชน์ ต่อกลุ่ม	สนับสนุนเพื่อนแสดง ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึกลึก	เปิดเผย เป็น มิตร จริงใจ ในการทำงาน	
1	กิจกรรมความหมายของตัวเอง และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	100	98.33	100	99.44
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	98.33	100	93.33	97.22
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	100	96.67	96.67	97.78
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	98.33	100	96.67	98.33
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรม ทักษะการแก้ปัญหา	98.33	90	98.33	95.56
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	100	98.33	100	99.44
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญ ฟันฝ่าอุปสรรค	100	96.67	100	98.89
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	100	98.33	100	99.44
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	98.33	95	98.33	97.22
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	100	100	100	100
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	100	98.33	100	99.44
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	98.33	100	98.33	98.89
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	98.33	100	100	99.44
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	100	100	98.33	99.44
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	100	100	98.33	99.44
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	100	93.33	95	96.11
17	กิจกรรมเรื่องดีๆ	100	100	98.33	99.44
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	98.33	100	100	99.44
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่าง เป็นระบบ	98.33	96.67	100	98.33
20	คิดอย่างเป็นระบบ	98.33	96.67	100	98.33
21	คิดอย่างเป็นระบบ	95	96.67	100	97.22
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	99.04	97.85	98.65	98.52

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาจำนวน 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.52 โดยที่กลุ่มทดลองให้คำแนะนำ ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์นำไปสู่ความสำเร็จ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 99.04 สนับสนุนเพื่อนแสดงความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ในประเด็นที่กำลังพูดคุยกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 97.85 และ เปิดเผย เป็นมิตร จริงใจในการทำงานร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 98.65 เมื่อพิจารณาด้านการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแล้ว พบว่ากิจกรรมการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 99.44 ได้แก่ กิจกรรมความหมายของตัวฉันและกิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน กิจกรรมผลกระทบการแพร่กระจาย กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ กิจกรรมเรื่องซำๆ กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำและกิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต

ตารางที่ 34 ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน
ด้านตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม

อบรม ครั้ง ที่	กิจกรรม	พฤติกรรมทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านตรวจสอบความรับผิดชอบรายบุคคลและกลุ่ม (%)			ค่าเฉลี่ย ร้อยละรวม
		ทบทวนความรู้ มาก่อนเข้ามา อภิปรายในห้อง	ทำงานสำเร็จและ ส่งได้ตามเวลาที่ กำหนด	แบ่งหน้าที่ความ รับผิดชอบอย่าง เท่าเทียมกัน	
1	กิจกรรมความหมายของตัวฉัน และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	18.33	75	68.33	54
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	65	83.33	66.67	71.67
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	31.67	88.33	71.67	64
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	60	90	73.33	74.44
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรม ทักษะการแก้ปัญหา	58.33	95	75	76.11
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	60	100	66.67	75.56
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญ ฟันฝ่าอุปสรรค	61.67	100	66.67	76.11
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	43.33	100	66.67	70
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	40	100	66.67	69
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	33.33	100	81.67	71.67
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	26.67	100	73.33	67
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	20	100	78.33	66.11
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	58.33	100	66.67	75
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	46.67	100	75	74
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	35	100	75	70
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	76.67	100	66.67	81.11
17	กิจกรรมเรื่องต่างๆ	71.67	100	88.33	86.67
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	66.67	100	66.67	77.78
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่าง เป็นระบบ	88.33	100	100	96.11
20	คิดอย่างเป็นระบบ	68.33	96.67	95	86.67
21	คิดอย่างเป็นระบบ	81.67	100	100	93.89
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	53	96.58	75.63	75.05

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาจำนวน 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.05 โดยที่กลุ่มทดลองทบทวนความรู้มาก่อนเข้ามาอภิปรายในห้องอบรมเพียงร้อยละ 53 ทำงานสำเร็จและส่งได้ตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 96.58 แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกัน คิดเป็นร้อยละ 75.63 หากพิจารณาแล้วการที่กลุ่มทดลองไม่ทบทวนความรู้มาก่อน อาจเนื่องจากกิจกรรมการศึกษาจัดในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน กลุ่มทดลองมีตารางเรียนเลิกเย็น ภายหลังเลิกเรียนแล้วเขาต้องเข้าฝึกอบรมทันที เมื่อพิจารณาด้านตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกรายบุคคลและกลุ่ม พบว่า ในระยะเริ่มแรกกลุ่มทดลองต้องปรับตัวกับกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น จึงมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 54 71.67 และ 64 ตามลำดับ ในการร่วมกิจกรรมการศึกษาครั้งที่ 1-3 สำหรับกิจกรรมการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 96.11 กิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 93.89 กิจกรรมเรื่องต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 86.67 กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 81.11 กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำและกิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต คิดเป็นร้อยละ 77.78

ตารางที่ 35 ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน
ด้านทักษะทางสังคม

อบรม ครั้งที่	กิจกรรม	พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ตามหลักการเรียนรู้ ร่วมกัน ด้าน ทักษะทางสังคม (%)			ค่าเฉลี่ย ร้อยละรวม
		ฟังความคิดเห็น ของสมาชิกอื่น ก่อนเสนอความ คิดเห็นหรือโต้แย้ง	อธิบาย แสดง ความคิดเห็น ชัดเจน ตรง ประเด็น	พูดสนับสนุน ความคิดเห็น ของสมาชิกคน อื่น	
1	กิจกรรมความหมายของตัวฉัน และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	100	95	83.33	92.78
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	93.33	96.67	88.33	92.78
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	93.33	96.67	81.67	90.56
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	88.33	100	93.33	93.89
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรม ทักษะการแก้ปัญหา	90	88.33	95	91.11
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	91.67	93.33	85	90
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญ ฟันฝ่าอุปสรรค	91.67	88.33	95	91.7
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	100	98.33	98.33	98.89
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	96.67	98.33	96.67	97.22
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	100	98.33	100	99.44
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	100	100	100	100
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	100	98.33	96.67	98.33
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	100	98.33	100	99.44
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	98.33	100	98.33	98.89
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	100	98.33	95	97.78
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	96.67	91.67	88.33	92.22
17	กิจกรรมเรื่องต่างๆ	98.33	93.33	91.67	94.44
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	91.67	96.67	91.67	93.33
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและคิดเป็นระบบ	98.33	100	100	99.44
20	คิดอย่างเป็นระบบ	93.33	96.67	96.67	95.56
21	คิดอย่างเป็นระบบ	93.33	96.67	96.67	95.56
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	95.95	96.34	93.88	95.40

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาจำนวน 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านทักษะทางสังคม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.40 โดยที่กลุ่มทดลองฟังความคิดเห็นของสมาชิกอื่นอย่างเข้าใจ ก่อนเสนอความคิดเห็นของตนหรือโต้แย้ง คิดเป็นร้อยละ 95.95 อธิบาย แสดงความคิดเห็นของตนอย่างชัดเจน ตรงประเด็น คิดเป็นร้อยละ 96.34 พุฒสนับสนุนความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น คิดเป็นร้อยละ 93.88 เมื่อพิจารณาด้านทักษะทางสังคมแล้ว พบว่ากิจกรรมการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม กิจกรรมผลกระทบการแพร่กระจาย และกิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากัน คือ ร้อยละ 99.44 กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ เท่ากัน คือ 98.89

ตารางที่ 36 ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการ เรียนรู้ร่วมกัน
ด้านกระบวนการกลุ่ม

อบรม ครั้งที่ ที่	กิจกรรม	พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย ตามหลักการเรียนรู้ ร่วมกัน ด้านกระบวนการกลุ่ม(%)			ค่าเฉลี่ย ร้อยละรวม
		รวบรวม ความคิดจาก สมาชิกกลุ่มเพื่อ การหาข้อสรุป	มีการวางแผนและ จัดลำดับขั้นตอน การทำงาน	หลีกเลี่ยงความ ขัดแย้ง ในขณะที่ ที่มีการหา ข้อสรุปกลุ่ม	
1	กิจกรรมความหมายของตัวฉัน และ กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	80	75	68.33	74.44
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และ กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	91.67	56.67	46.67	65
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและ กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	93.33	76.67	83.33	84.44
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและ กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	76.67	71.67	56.67	68.33
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรม ทักษะการแก้ปัญหา	83.33	66.67	56.67	69
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและ มองชีวิตอย่างมีหวัง	86.67	70	48.33	68.33
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญ ฟันฝ่าอุปสรรค	96.67	65	51.67	71.11
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	100	73.33	60	77.78
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	91.67	65	61.67	72.78
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	91.67	61.67	61.67	71.67
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	96.67	70	65	77.22
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	83.33	66.67	60	70
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	95	70	61.67	75.56
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	93.33	61.67	51.67	69
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	96.67	70	60	75.56
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	90	71.67	55	72.22
17	กิจกรรมเรื่องซำๆ	91.67	86.67	46.67	75
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และ กิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	86.67	66.67	48.33	67.22
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและคิดเป็นระบบ	100	100	98.33	99.44
20	คิดอย่างเป็นระบบ	95	90	93.33	92.78
21	คิดอย่างเป็นระบบ	98.33	91.67	93.33	94.44
	ค่าเฉลี่ยร้อยละรวม	91.34	73	63.25	75.77

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จากกิจกรรมการศึกษาจำนวน 21 วัน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อยตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านกระบวนการกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.77 โดยที่กลุ่มทดลองรวบรวมความคิดจากสมาชิกกลุ่มเพื่อหาข้อสรุป คิดเป็นร้อยละ 91.34 มีการวางแผนและจัดลำดับขั้นตอนการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 73 หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ในขณะที่มีการหาข้อสรุปกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 63.25 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการหาข้อสรุปกลุ่มนั้นอาจเป็นไปได้ว่า สมาชิกในกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันหรือสามารถตกลงกันได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งกัน จึงทำให้ค่าเฉลี่ยร้อยละในพฤติกรรมดังกล่าวค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาด้านกระบวนการกลุ่มแล้ว พบว่ากิจกรรมการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 99.44 กิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 94.44 กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและกิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด คิดเป็นร้อยละ 84.44 กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ คิดเป็นร้อยละ 77.78 และกิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 77.22

ส่วนที่ 4 ผลคะแนนจากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง

คะแนนจากแบบรายงานตนเองเป็นคะแนนจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลอง ที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา 21 วัน แล้ว หลังจากนั้น นำกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมน นิสมาปฏิบัติด้วยตนเอง อีกจำนวน 14 วัน โดยใช้คู่มือปฏิบัติของนักศึกษาเป็นแนวทางหลัก

ตารางที่ 37 ความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบรายงานตนเองของ กลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	แบ่งช่วงร้อยละของคะแนน จากแบบรายงานตนเอง	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
กลุ่มทดลอง	20	น้อยกว่า 80	1	5
		80 - 84	5	25
		85 - 89	8	40
		90 - 94	4	20
		95 -100	2	10
รวม			20	100
คะแนนจากแบบรายงานตนเอง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ			87	

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลองปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติของนักศึกษาที่เป็นวิธีปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ถึงร้อยละ 87 โดยนักศึกษาจำนวนถึง 8 คน ปฏิบัติตามคู่มือนักศึกษาในช่วงร้อยละ 85-89 รองลงมา ในช่วงร้อยละ 80-84 นักศึกษาปฏิบัติตามคู่มือจำนวน 5 คน และช่วงร้อยละ 90-94 มีนักศึกษาปฏิบัติตามคู่มือจำนวน 4 คน ทั้งนี้มีนักศึกษาจำนวน 2 คน ปฏิบัติตามคู่มือนักศึกษาในช่วงสูงสุด คือ ช่วงร้อยละ 95-100 แต่ก็มีจำนวน 1 คน ปฏิบัติตามคู่มือศึกษาน้อยกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 38 ร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มทดลอง
ระยะหลังการทดลอง (n=20)

รายการพฤติกรรมจากแบบรายงานตนเอง	ร้อยละของการปฏิบัติ
1. รับประทานผัก ผักสด	77
2. รับประทานผลไม้สด	89
3. ฝึกโยคะ อาสนะ	72
4. เดินรำเกาซิกิ	66
5. นอนในท่านอนตาย หลังจากฝึกโยคะหรือทำสมาธิแล้ว	83
6. ทำให้คลื่นสมองต่ำด้วยเพลง Awakening	83
7. ฝึกผ่อนคลาย จินตนาการถึงธรรมชาติที่สวยงาม เหตุการณ์ด้าน บวกโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5	90
8. ฝึกสมาธิ	88
9. ยืมให้เพื่อน บุคคลรอบข้างฉัน	97
10. ใช้คำพูดบวก ให้คำชมเชยกับเพื่อน	97
11. ใช้คำพูดบวก ให้คำชมเชยกับตนเอง	92
12. สบตาอย่างจริงใจกับเพื่อน บุคคลรอบข้าง	95
13. สัมผัสเพื่อน บุคคลรอบข้าง	93
14. สวัสดิ์เพื่อน บุคคลรอบข้าง	89
15. คิดด้านบวกต่อเหตุการณ์ต่างๆ	87
16. ใช้สติในการทำภารกิจต่างๆ	94
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	87

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลองปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติที่เป็นวิธีปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 87 โดยนักศึกษาให้พลังทางบวก คือ การยืม การใช้คำพูดบวกชมเชยเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 97 การสบตา คิดเป็นร้อยละ 95 การสัมผัสเพื่อนและบุคคลรอบข้าง คิดเป็นร้อยละ 93 และการสวัสดิ์เพื่อนและบุคคลรอบข้าง คิดเป็นร้อยละ 89 นักศึกษาฝึกตนเองให้มีคลื่นสมองต่ำ ด้วยการ ใช้สติในการทำภารกิจ คิดเป็นร้อยละ 94 ผ่อนคลาย จินตนาการ คิดเป็นร้อยละ 90 ฝึกสมาธิ คิดเป็นร้อยละ 88 ฟังเพลงที่ทำให้มีคลื่นสมองต่ำ นอนตายในท่านอนตาย คิดเป็นร้อยละ 83 ฝึกโยคะ คิดเป็นร้อยละ 72 เดินรำเกาซิกิ คิดเป็นร้อยละ 66 นักศึกษาสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเองด้วยการใช้คำพูดบวกชมเชยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 92 คิดด้านบวกต่อเหตุการณ์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 87 ทั้งนี้ นักศึกษารับประทานผัก ผลไม้สด คิดเป็นร้อยละ 77 และ 89 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการศึกษา รายชั่วโมง

5.1 ผลจากการทดสอบย่อย ความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค
 ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากการทดสอบย่อย ความรู้เรื่องความสามารถใน
 การเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค รายชั่วโมง (n = 20)

ครั้งที่	เรื่อง	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
1	พลังความสำเร็จความหมายของ AQ	93.00
2	ทฤษฎีพื้นฐานของ AQ	93.00
3	ภาษาของผู้แพ้ ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา	87.50
4	ลักษณะปัญหาอุปสรรคในชีวิต ปัจจัยส่งผลความรุนแรง	84.50
5	ปฏิกิริยาตอบสนองและการใช้กลไกการป้องกัน และการแก้ไข	87.50
6	ค้นหาและเพิ่ม AQ ของตนเอง	84.00
7	ค้นหาและเพิ่ม AQ ของตนเอง	87.00
8	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม	89.50
9	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม	91.00
10	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม	84.50
11	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การค้นหาสาเหตุ ความรับผิดชอบ	88.50
12	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การค้นหาสาเหตุ ความรับผิดชอบ	82.00
13	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบและการแพร่กระจาย	89.50
14	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบและการแพร่กระจาย	87.00
15	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบและการแพร่กระจาย	83.00
16	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	87.50
17	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	86.00
18	เครื่องมือพัฒนา AQ	81.00
19	กลยุทธ์พัฒนา AQ	81.00
20	กลยุทธ์พัฒนา AQ	86.00
21	กลยุทธ์พัฒนา AQ	85.50
ค่าเฉลี่ยร้อยละ		86.60

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลองมีผลการทดสอบย่อย
 ความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.60 โดยที่
 นักศึกษามีคะแนนการทดสอบย่อยทุกครั้ง สูงกว่าร้อยละ 80

5.2 ผลจากการรายงานตนเอง รายชั่วโมง

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มทดลอง
รายชั่วโมง (n = 20)

ครั้งที่	เรื่อง	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
1	กิจกรรมความหมายของตัวเอง และกิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	87.63
2	กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี และกิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	88.13
3	กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวกและกิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	90.75
4	กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่นและกิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาการแก้ไข	90.13
5	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบและกิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา	90.50
6	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง	93.75
7	กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค	91.00
8	กิจกรรมสร้างกำลังใจความภาคภูมิใจ	92.88
9	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	94.25
10	กิจกรรมฝึกกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	90.63
11	กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน	91.63
12	กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	90.88
13	กิจกรรมผลกระทบ การแพร่กระจาย	91.63
14	กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	93.00
15	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	91.00
16	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	93.75
17	กิจกรรมเรื่องซำๆ	93.25
18	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ และกิจกรรมกำหนดเป้าหมายในชีวิต	90.75
19	กิจกรรมเพิ่มพลังสติและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ	87.63
20	คิดอย่างเป็นระบบ	94.38
21	คิดอย่างเป็นระบบ	90.88
ค่าเฉลี่ยร้อยละ		91.35

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบรายงานตนเอง รายชั่วโมง คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.35 โดยที่นักศึกษามีคะแนนจากแบบรายงานตนเองทุกครั้ง สูงกว่าร้อยละ 85

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปัจจัยและปัญหาจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ตัวต่อตัว จากผู้บริหารและผู้สอนจำนวน 4 ท่าน และคณบดี นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลอง เพศชาย จำนวน 5 คน และเพศหญิง จำนวน 6 คน จากคณะวิชาต่างๆ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากระบบ และเรียบเรียงในลักษณะพรรณนา ดังนี้

ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหารและผู้สอน

1. ความคิดเห็นเรื่องรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการเนื้อหา เทคนิคและการจัดกิจกรรม การประเมินผล บทบาทผู้เรียนและบทบาทผู้สอน โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังนี้

1.1 ความเหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันใช้เพิ่มความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคได้ กิจกรรมการศึกษานอกระบบวัตถุประสงค์ นำไปใช้ได้ วัตถุประสงค์ครบถ้วน วัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาด้านร่างกาย ความรู้ สังคม การเรียนรู้ร่วมกัน รูปแบบกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เป็นเชิงพฤติกรรม ไม่ยาก ทำได้จริง เน้นฝึกปฏิบัติไม่ใช่ภาคทฤษฎีเท่านั้น เป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรได้ฝึก วัตถุประสงค์ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคผ่านเนื้อหากิจกรรม เช่น การฝึกโยคะ ทักษะทางสังคม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง คิดมุมบวกเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาเป้าหมายในชีวิต ฝึกสติ การควบคุมอารมณ์ กิจกรรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจและจำได้เพราะผู้เรียนลงมือทำเอง สอนกันเอง เขาเรียนรู้เรื่องราวผ่านกิจกรรมและมีความสนุกกับเพื่อน การฝึกสมาธิ ฝึกโยคะก่อนเริ่มกิจกรรมทำให้ผู้เรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรม ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ ภาพรวมเหมาะสม ต้องการฝึกให้เขาอดทนทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามวัตถุประสงค์ ภาพรวมครบถ้วน วางวัตถุประสงค์ไว้แล้วก็ทำได้ตามนั้นจริงๆ วัตถุประสงค์ไม่ยาก ดูเฮฮา สนุกสนาน วัตถุประสงค์ตรงกับเนื้อเรื่องด้านร่างกาย ความรู้ สังคม การเรียนรู้ร่วมกัน วัตถุประสงค์

ทำได้จริง ผู้เข้าโปรแกรมนี้ต้องสุขภาพดีให้เขาฝึกได้จริงๆ เรียนรู้ทักษะสังคม เช่น ฝึกสบตา ยิ้ม หัวเราะ ไม่ใช่มีแต่ภาคทฤษฎีเป็นการฝึกปฏิบัติ 1 ชั่วโมงเต็มๆ ฝึกโยคะ ฝึกลมหายใจจริงๆ ถ้าฝึกลมหายใจถูก สุขภาพก็ดีด้วย วัตถุประสงค์ตั้งไว้แล้วก็ทำได้ตามนั้น เนื้อหา OK กับวัตถุประสงค์ อยากให้ยืดอกเวลา อยากไปเป็นผู้เรียน น่าสนุกปนความรู้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ กิจกรรมที่จัดมีวัตถุประสงค์ครบถ้วนตามที่ให้มา มีความสมบูรณ์ รูปแบบกิจกรรมดี เป็นไปตามวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ยากเกินไป เป็นสิ่งที่น่าจะทำให้เขาได้เรียนรู้ ในเรื่อง AQ วัตถุประสงค์ทำให้เด็กได้ฝึก AQ จากฐานกิจกรรม เนื้อหาทักษะที่ฝึกทำให้เด็กเข้าใจตนเอง คิดมุมบวก มีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาเป้าหมายในชีวิต ได้สติ อารมณ์ ควบคุมอารมณ์ได้ด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ สิ่งที่เรากำลังหาคำตอบ คือว่า โปรแกรมนี้โออิวิแมนนิสกับการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ได้ไหมกับสิ่งที่เราต้องการเพิ่มให้เด็ก ก็ OK โปรแกรมที่เราใช้นั้นมันตรง มันใช้ได้ เพราะขั้นตอนตั้ง 21 วัน เด็กได้เรียนรู้ เด็กได้ เด็กรับ เด็กได้ตามโปรแกรมที่เราตั้งไว้ ก็ตอบคำถามว่า กิจกรรมที่เราสร้างให้เขา 21 ครั้งนี้ มันใช้ได้ ผลของการตั้งวัตถุประสงค์และผลของกิจกรรม เด็กทะเล่เล่นได้สนุกสนาน ทำได้ตามวัตถุประสงค์จริงๆ แล้ว ทำได้ตามวัตถุประสงค์ โดยที่เขาสอนกันเอง แล้วจะบอกเลยว่าสิ่งที่เขาเรียนรู้จากกิจกรรมในชีวิตเขาจะไม่ลืม เขาจะ get สิ่งนี้ จำสิ่งนี้แม่น เขาได้เรียนรู้ตรงนั้น เรียนรู้ด้วยตนเอง เขาจะจำแม่น เหมือนเป็นการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ผ่านกิจกรรมและมีความสุขร่วมกับเพื่อน ใจ เพราะเขาสนุกด้วย ไม่เครียด เขาจะเล่นกิจกรรมหรือทำกิจกรรมเขาก็อยู่ภายใต้ มีสมาธิในการทำไม่ไข่ออกไปนอกเรื่อง ฉะนั้น จึงใช้วิธีฝึกสมาธิ ฝึกจิต ฝึกโยคะมาก่อน ก่อนที่เขาจะลงเล่นกิจกรรมกับเพื่อน ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

1.2 ความเหมาะสมของหลักการ เนื้อหาความรู้

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักการ เนื้อหาในกิจกรรมเรียนรู้ครบถ้วนครอบคลุม เป็นเรื่องชีวิตใกล้ตัว ในชีวิตประจำวันผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนควรต้องนำไปใช้ในการดำรงชีวิต นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง การวางเนื้อหาเหมาะสมที่นำกิจกรรมการเรียนรู้จากตนเองมาเป็นกิจกรรมแรก เพื่อให้เขารู้จักตนเอง มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น พลังสติ การให้คำชม การควบคุมอารมณ์ลบ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและกำลังใจ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว นำเสนอ จึงฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก โดยเฉพาะกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ได้แก่ กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก การสร้างความเข้มแข็งและกำลังใจ ฯลฯ ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“เนื้อหาเอาไปใช้ประโยชน์ได้ หัวข้อแรก คีมาก ชอบมากวางไว้ได้ดีมาก คือ รู้จักตัวเอง ถ้าเขาไม่รู้จักตนเองเขาทำโปรแกรมนี้ต่อไม่ได้ ไม่รู้ว่าต้องการอะไร จึงต้องเริ่มจากให้รู้จักตัวเอง เหมาะสมที่สุด มีหลายอันที่น่าสนใจ สุดท้ายพลังสติ มีสติไม่วู่วาม ผิดพลาดน้อยลง รู้ตัวเสมอ กิจกรรมให้คำชมเพื่อนทั้งที่ใจอยากจะตำหนิ เขาได้ฝึก น่าจะทำได้ การชมใครทั้งที่ใจเราเกลียดเป็นเรื่องยาก ต้องฝึกอะไรหลายอย่าง ฝึกการให้อภัย ฝึกมองโลกแง่ดีถึงจะทำได้ โปรแกรม OK เอาไปใช้ได้จริง กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบก็ดี กิจกรรมแม่ไก่ (กิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง) น่ารักมาก เสือจับแม่ไก่ไม่ได้ ยังไปขอโทษ น่าสนุก เหมาะกับเด็กๆ ให้เขาได้ลูกเดิน วิ่ง แสดงหน้าชั้น ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก จินตนาการ ฝึกหลายอย่าง ในการฝึก AQ ฝึกสิ่งต่างๆที่นำไปสู่ AQ หลายๆ อย่าง ชอบมากคือ กิจกรรมฝึกมองแง่ดี เริ่มจากเราคิดดี คิดบวก ทุกอย่างเป็นทางที่ดี เหมือนใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว โปรแกรมมีตรงนี้ด้วย คิด ทำดี พูดดี แสดงออกดี ที่ฝึกคิดเชิงบวก กิจกรรมการสร้างความภาคภูมิใจ เด็กสมัยนี้รู้สึกอย่างนี้ว่าตนเองรู้สึกด้อย หลายคนทำตัวทางผิด เพราะเขารู้สึกว่าไม่มีค่า ไม่ภาคภูมิใจ ต้องหาสิ่งอื่นมาเสริมตนเองทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ถ้ามีกิจกรรมที่ 8 เขาได้ฝึก พฤติกรรมแย่ๆ คงไม่มี “ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“เนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุม เป็นเรื่องใกล้ตัวกับชีวิตประจำวันของเขา เป็นเรื่องที่เขาควรต้องรู้เพื่อเอาไปใช้ในการดำรงชีวิตของเขา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

1.3 ความเหมาะสมของเทคนิคและการจัดกิจกรรมเรียนรู้

1.3.1 ความเหมาะสมของเทคนิคการจัดกิจกรรมเรียนรู้

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เทคนิคการจัดกิจกรรมเรียนรู้ เนื้อหาความรู้และวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เหมาะสมที่วางกิจกรรมโยคะ ฝึกสมาธิมาก่อนเริ่มทำกิจกรรมอื่นๆ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง เรียนรู้ด้วยกลุ่ม มีการนำเสนอ ระดมความคิด แสดงละคร เล่นเกม การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เน้นการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ที่สร้างทักษะชีวิตจริงๆ การจัดห้องกว้างขวาง มีการฆ่าเชื้อโรค อุปกรณ์ต่างๆ เครื่องเสียงครบถ้วน ตัวงานและกิจกรรมช่วยในการเรียนรู้ได้มากขึ้น กิจกรรมเรียนรู้เหมาะสมกับสติปัญญาและวุฒิภาวะของผู้เรียน ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ไปด้วยกันได้ เพราะต้องการให้เรียนรู้ มีเนื้อหา มีกิจกรรมให้ทำ เป็นกิจกรรมที่ดูดี คือ เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยกลุ่ม รายงานตนเอง รายงานด้วยกลุ่ม ไม่ขัดกันกิจกรรม

หลากหลาย มีระดมความคิด แสดงละคร เล่นเกม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วไม่ยากเกินไป เหมาะสมกับสติปัญญาของคนวัยนี้ วุฒิภาวะในวัยนี้ ไม่ง่ายไม่ยากเกินไป สภาพแวดล้อมห้องกว้างขวางดี จำนวนเด็ก 20 กว่าคน เป็นห้องแอร์ มีการฆ่าเชื้อโรค ห่วงสุขภาพเด็ก อุปกรณ์พร้อม ไมค์ เครื่องเสียงครบถ้วน ความพร้อมดี” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ สอดคล้องกันไปด้วยกัน ไม่ขัดแย้งกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เลือกรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความรู้ได้ดี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ AQ สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ เน้นการทำงานร่วมกัน การสร้างกระบวนการเรียนรู้กลุ่มก่อนข้างดี เรื่องของการเรียนรู้กลุ่มช่วยให้เกิดการเปิดเผยไปสู่ผู้อื่น เป็นเรียนรู้ที่สร้างทักษะชีวิตจริงๆ กลุ่มช่วยส่งเสริมกันและกัน ได้เรียนรู้ลักษณะบางอย่างที่เราไม่มี มีการเรียนรู้ร่วมกัน เราได้เห็นซึ่งกันและกัน พัฒนาจากจุดที่เรามีความต่างจากคนอื่นและจะอยู่ร่วมกันคนอื่นได้อย่างไร ตัวงานเหมาะสมดี เทคนิคกิจกรรมละเอียด ช่วยให้เรียนรู้อะไรมากขึ้นจากการทำกิจกรรม ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

1.3.2 ความเหมาะสมของการจัดระบบกลุ่ม

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดระบบกลุ่มในกิจกรรมการศึกษาเหมาะสม ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถกำหนดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ผู้สอนเพียงออกแบบกิจกรรมว่าจัดกิจกรรมอย่างไร ไม่ใช่ผู้กำหนดทุกอย่าง ซึ่งเป็นการเสริมพลังอำนาจ (empower) ให้ผู้เรียนมากขึ้น ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้เรียนน่าจะพอใจเพราะให้เขาค้นหา แลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิมของตนและเพื่อน เขาจัดกิจกรรมได้เองโดยผ่านการชี้แนะของใบงาน ประการสำคัญ ผู้เรียนสบายใจ ไม่รู้สึกฝืนใจตนเอง เขาสามารถเปลี่ยนกลุ่มหรือร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้เรื่อยๆ ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ เด็กที่เข้าอบรมสมัครใจมา มาจากต่างคณะ การจัดระบบกลุ่มก็ดี ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หากกลุ่มเองก็เหมาะ ไม่ฝืนใจเขา ถ้าฝืนใจเขาไม่ยอมทำกิจกรรม แรกๆก็อาจพอใจอยู่ไปหลายชั่วโมงเพื่อนกลุ่มเดิมอาจไม่น่าค้นคว้าแล้ว เพื่อนกลุ่มอื่นอาจมีอะไรที่น่าสนใจ บางกิจกรรมคนนี้อาจไม่เหมาะกับกิจกรรมนี้เพราะมนุษย์แตกต่างกัน ไปหาเองเป็นประสบการณ์แบบหนึ่ง สอนว่าบางอย่างที่ตัดสินใจแล้ว อาจผิดพลาดเขาต้องยอมรับความผิดพลาด เรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องรับผิดชอบตนเอง เขาได้บทเรียน ฉันต้องรอบคอบกว่านี้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ คิดตรงที่ว่าผู้เรียน ผู้สอนแลกเปลี่ยนบทบาทมากขึ้น ผู้เรียนกลายเป็นศูนย์กลาง มีบทบาทกำหนดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ผู้สอนดีใจว่าจะจัดกิจกรรมอะไร ลดบทบาทตัวเองลง

เป็นมุมมองใหม่ที่ว่าผู้สอนไม่ต้องเป็นผู้กำหนดทุกอย่าง เราให้เขามีบทบาทในการกำหนดการเรียนรู้ได้มากขึ้น พอลดอำนาจของผู้สอนลง เด็กเอ็มพาร์เวอร์ตัวเองได้มากขึ้นด้วย ผ่านบทบาทของเขา ส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพของเขาได้มากขึ้นโดยตรงและโดยทางอ้อม ปกติแล้วในการเรียนการสอนผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้ เด็กมีความรู้ของเขาอยู่จุดหนึ่ง เขาอาจมีหรือเขามีทักษะชีวิตของเขาที่เป็นประสบการณ์ของเขา บทเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เขานำทักษะมาใช้แลกเปลี่ยนกับคนอื่น เป็นวิธีการหาความรู้อีกแบบหนึ่งที่ไม่ใช่แบบผู้สอนให้เขา วัยรุ่นน่าจะชอบค่ะ ถ้าเราให้ตรงๆ เด็กอาจช่องว่างบางอย่าง หรือมีประสบการณ์แตกต่างกันก็ได้ แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการค้นหา ประสบการณ์เก่าของตัวเองแลกเปลี่ยนกับคนอื่น โดยผ่านตัวเนื้อหาเป็นกระบวนการเรียนรู้อีกแบบหนึ่ง เหมือนให้ผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกันตัวเองโดยผ่านการชี้แนะจากใบงานหรือกิจกรรมที่เรากำหนดให้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

1.3.3 กิจกรรมเข้าถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรม

ผู้บริหารและผู้สอนมีความเห็นว่า กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเข้าถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน โดยผ่านการทำกิจกรรม ที่มีการวิเคราะห์ แยกแยะ ตีความ ทำความเข้าใจ และการเรียนรู้ร่วมกัน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพได้ ดังที่ผู้สอนกล่าวว่า

“ คิดว่าใช่ คนเราเปลี่ยนหรือเกิดกระบวนการเรียนรู้ ต้องเข้าไปกระทบกับวิถีคิดเดิมหรืออารมณ์ความรู้สึกเดิมที่มีอยู่จึงจะเปลี่ยนแปลงคุณภาพได้ การเรียนอะไรที่ไปปฏิสัมพันธ์กับชุดความคิดเดิมจะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ต้องกระทบก่อนจึงจะเปลี่ยน ถ้าไม่เกิดตัวนี้ก็ไม่นำไปเปลี่ยนแปลงคุณภาพได้ กิจกรรมที่คิดไว้เช่นนี้ดูแล้วน่าจะเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของเด็ก เป็นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพจิตใจ วิถีคิด การมองโลก ทักษะอะไรบางอย่าง มันเป็นกระบวนการเรียนรู้ชีวิตผ่านกิจกรรมเหล่านี้ ชีวิตไม่ใช่บทเรียนในห้องเท่านั้น เอาชีวิตของเขามาวิเคราะห์ แยกแยะ ตีความ ทำความเข้าใจ กลุ่มที่เขาได้เรียนรู้ด้วย เรียนรู้จากคนอื่นผ่านกระบวนการกลุ่มด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

1.4 ความเหมาะสมของการประเมินผล

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การประเมินผล กิจกรรมและ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกัน ก่อนข้างละเอียด ครอบคลุมสิ่งที่ทำ จำนวนพอดี ผู้ตอบไม่รู้สึกรีบเร่ง การประเมินผลตามกิจกรรมการศึกษาเหมาะสม คือ ประเมินความรู้ในหัวข้อที่เรียนและประเมินตนเองเพื่อสำรวจการปฏิบัติของตนเอง ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ การประเมิน วัตถุประสงค์ กิจกรรมสอดคล้องกัน เห็นด้วยที่ประเมินผล 2 อย่าง ประเมินความรู้ที่ได้ไป ประเมินสิ่งที่เขาเป็นอยู่ในหัวข้อนั้นๆ เช่น กิจกรรมความคิดเชิงบวกแบบไหนตรงกันไม่ใช่สักแต่ทำๆ ไม่รู้ว่าฉันเป็นอย่างไร กิจกรรมได้ทั้งความรู้จากกิจกรรมวันนี้และตัวฉันเป็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ แบบประเมินไม่เยอะ ไม่เครียด ครอบคลุมในสิ่งที่ทำ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ประเมินวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เหมาะสม ก่อนข้างละเอียด ซึ่งควรเป็นเช่นนั้น ถ้าเราจะประเมินผลให้สอดคล้องก็ควรประเมินจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนรู้เรื่องนั้นในแต่ละครั้ง ก็มีวิธีประเมินผลหลายวิธี เช่น อาจสัมภาษณ์ในตอนท้ายว่ารู้สึกเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เอาวัตถุประสงค์ใหญ่ๆมาถาม ตัวผู้เรียนประเมินตนเองเหมือนรายงานด้วยวาจา หรือท้วงทำ พฤติกรรมที่สื่อว่าเขาเปลี่ยนแล้ว เป็นการประเมินเชิงคุณภาพของตัวเขาที่เปลี่ยนไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

1.5 ความเหมาะสมของบทบาทผู้เรียนและบทบาทผู้สอน

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บทบาทของผู้เรียนในกิจกรรมการศึกษาเหมาะสม เนื่องจาก ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน กำหนดบทบาทการเรียนรู้เอง เช่น แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกัน ซึ่งผู้เรียนสามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์ มีความรู้เดิมของตนเรียนรู้ด้วยการที่เพื่อนช่วยเพื่อนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ใช้ภาษาระดับเดียวกัน สื่อสารได้ง่าย พัฒนาการทางอารมณ์ ความรู้สึกใกล้เคียงกัน ผู้เรียนจึงรู้สึกสนุก สำหรับบทบาทของผู้สอนในกิจกรรมการศึกษาเหมาะสม ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่จะจัดสถานการณ์ คือ ใบบาง กิจกรรม อุปกรณ์ต่างๆ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่ทำให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ทำทั้งหมดน่าจะได้ตามวัตถุประสงค์ อย่างน้อย 90 % ขึ้น เรียนด้วยตนเอง share ประสบการณ์กันเอง ใช้ภาษาระดับเดียวกัน เข้าใจกันง่ายขึ้น วิทยุใกล้กัน ยุคสมัยใกล้กัน ประสบการณ์ใกล้กัน ทุกอย่างดูง่าย แต่ตอนท้ายมีการคบบทท้าย สรุปเพิ่มเติมให้หน่อย เด็กๆ

ประสบการณ์เขาเยอะ เกิดจากมองตากันเข้าใจ ภาษาใกล้เคียงกัน ความสนใจใกล้เคียงกัน ผู้สอนทำให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ บทบาทก็ OK ค่ะเพราะเราให้บทบาทเขาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เขาได้ฝึกบทบาทหน้าที่หลายอย่างมีการเวียนกันเอง เขาสนุกที่ได้ทำเอง ไม่เห็นหน้าเขาเบื่อ เจอเด็กกลุ่มนี้บางคนเป็นเด็กที่สอน ทักทายเขา เขามาฝึกอบรม เขาบอกมันดี ได้ความสนุกได้ความรู้ป็นมาด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ได้ค่ะ ถ้าเรามองว่าเราจัดสถานการณ์ คือ ความรู้ ใบบงาน จัดสภาพแวดล้อมเอื้อการเรียนรู้ เราเชื่อว่าเราคือผู้เอื้อประโยชน์ให้เขา เราก็ทำหน้าที่ตรงนั้น เขาจะสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้เองได้ ถ้าเราเชื่อเรื่องศักยภาพมนุษย์ ถ้ามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ เขาจะเรียนรู้ได้ เราเป็นผู้อำนวยความสะดวกจะจัดสภาพที่เหมาะสม เขาจะเกิดการเรียนรู้ได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“บทบาทผู้เรียน ผู้สอนเหมาะสม ใช้ Student center ก็ตรง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

2. ข้อควรคำนึงหรือสิ่งที่ควรพิจารณาก่อนนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงหรือควรพิจารณาก่อนนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้ ได้แก่ การติดตามผลภายหลังการอบรม 3- 6 เดือน การทดลองกิจกรรมการศึกษาก่อนใช้จริง เพื่อหาปัญหาอุปสรรค ผลลัพธ์ของกิจกรรมและช่วงเวลาที่เหมาะสม ผู้อำนวยการความสะดวกต้องจัดเตรียมห้องเรียน อุปกรณ์ในกิจกรรม เอกสาร การจัดช่วงพักเบรก สิ่งที่จะช่วยสร้างความผ่อนคลาย เช่น ลูกอม ขนม เป็นต้น ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ ทดลองก่อน เพื่อหาปัญหาอุปสรรคก่อน ลองทำแล้วมีผลอย่างไร เช่น กิจกรรมบางอย่างอาจเกิดการกระทบกระทั่ง ร่างกาย ความคิด มีการแก้ปัญหา ทดลองแล้วจะเจอปัญหา กิจกรรมจบอย่างไร เราไปแทรกกระบวนการสรุปประเด็นที่น่าสนใจในจังหวะใด สรุปในช่วงที่เหมาะสม เป็นเรื่อง timing โปรแกรมจะสนุก โปรแกรมก็ดี สนุก ทำทางจะดี เอาไปสร้างรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กมากที่สุด เราต้องการใหม่ๆ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ สิ่งที่บ่งบอกว่ามีความพร้อมในการจัด คือ ตัวผู้เรียน ตัวผู้สอน facilitator ซึ่งต้องเตรียมอุปกรณ์ ห้องเรียน เอกสารให้เรียบร้อย อาสาสมัครเข้ามาเล่นกิจกรรมเลย อยู่ที่ facilitator ต้องคุยผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญจะคุยอุปกรณ์ เอกสาร ห้องเรียนจัดอย่างไร รูปตัว U รูปตัว V อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีอะไรบ้าง ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์เอกสารประกอบ มีการ take a break ในการจัดกิจกรรมใหม่ อุปกรณ์แจก เช่น ลูกอม อาหาร เหมือนอุปกรณ์คล้ายเครือข่าย ต้องมี ระหว่างทำ

กิจกรรมทำไปเรื่อยๆกลมกลืนกันไป หรือมีช่วงหยุด break เขาจะได้ไม่เครียด ไม่เบื่อ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

3. สถานการณ์อื่นๆ ที่เหมาะสมกับการนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเยาวชนได้ทุกกลุ่ม ในเรื่องต่างๆ เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาความรัก ปัญหาครอบครัว ปัญหาเพื่อน ฯลฯ สามารถนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้ได้ทั้งนอกระบบโรงเรียนและในระบบโรงเรียน กล่าวคือ สถานการณ์ที่นำกิจกรรมการศึกษามาใช้ในระบบโรงเรียน ได้แก่ วิชาการในหลักสูตรต่างๆ โดยนำมาใช้เฉพาะหัวข้อนั้นๆ เป็นต้น ส่วนสถานการณ์ที่นำกิจกรรมการศึกษาใช้นอกระบบโรงเรียน เช่น การพัฒนากลุ่มเยาวชน พัฒนาผู้นำ กิจกรรมนักศึกษา เยาวชนที่มีปัญหาทางอารมณ์ เยาวชนที่มีปัญหาบุคลิกภาพบางอย่าง เช่น ก้าวร้าว ไม่เป็นมิตร การขัดแย้งในกลุ่ม ฯลฯ ผู้เรียนในโรงเรียนพหุวิชาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมการศึกษายังสามารถนำไปใช้กับวัยผู้ใหญ่ที่ต้องการเติมเต็มในบางเรื่องและยังต้องการพัฒนา ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ โปรแกรมควรเริ่มตั้งแต่มัธยมต้น เมื่อเขาเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเลย ในมหาวิทยาลัยควรทำตั้งแต่ชั้นปี 1 จะคิดเป็นนิสัย มีนิสัยไปในทางบวก จบไปแล้วต้องอดทนอีกเยอะ โปรแกรมนี้อายุ 18-25 ปี ยังใช้ได้ แต่ถ้าใช้กิจกรรมกับมัธยมต้นต้องเปลี่ยนให้เหมาะสมกับวัยของเขา ให้ง่ายนิดนึง ถ้าไปใช้กับกลุ่มอื่น เด็กช่างกล เด็กพหุวิชาชีพ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ เอาไปใช้กับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ ฝึกการคิดเชิงบวกเอาไปใช้ในวิชาการได้ เช่น การบริหารเชิงกลยุทธ์ กระบวนการเรียนทางวิชาการ การสร้างกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เอาไปในวิชาได้ หลายวิชา เป็นหัวข้อนั้นๆ ใช้แก้ปัญหา ปัญหาบุคลิกภาพบางอย่าง เช่น ก้าวร้าว ไม่เป็นมิตร ใช้ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม กิจกรรมเฉพาะเรื่องเอาไปใช้ได้ เอาไปเป็นประเด็นเป็นกลุ่มก็ได้ เด็กสนุกกับกิจกรรมมากกว่าที่จะสอนเนื้อหาเฉยๆ ต้องสอนผ่านกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ดีกว่าให้เนื้อหาล้วน ให้เรียนรู้จากกิจกรรม เอาไปใช้ได้ สามารถใช้นอกระบบโรงเรียนและในระบบห้องเรียน ใช้กับกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา ต้องพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ วิธีคิด การตัดสินใจ การทำกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น เอาไปใช้กับกิจกรรมนักศึกษา เด็กสโมสร ประธานชมรม เขาต้องพัฒนาให้มี AQ สูงขึ้น หรือต้องการเน้นบางเรื่อง เช่น กิจกรรมกล้าแสดงออก ประยุกต์ใช้กับกลุ่มอื่นได้ Apply ปัญหาเรื่องการเรียน ปัญหาหัวใจ ความรัก คิดว่าเป็นเรื่องที่ต้องจำที่ต้องสร้างวัคซีนให้เขามี AQ ให้ได้ อื่นๆ กับชีวิตของเขา ปัญหาในครอบครัว ปัญหา

เพื่อน ไปใช้กับเยาวชนได้ทุกกลุ่ม เราต้องฝึก AQ ตั้งแต่เด็กๆ เด็กม.ต้น ม.ปลายวิเคราะห์ได้ ปรับความยากง่ายนิดหน่อย ส่วนใหญ่ใช้ได้ เอาไปใช้กับผู้ใหญ่ได้ น่าสนใจ ผู้ใหญ่ก็ประยุกต์ได้ ผู้ใหญ่ที่ต้องเติมเต็มในบางเรื่อง ยังต้องการการพัฒนา เต็มใจที่จะพัฒนา ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

4. สิ่งที่ทำให้กิจกรรมการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ราบรื่น การป้องกันหรือแก้ไข ปัญหา

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่ทำให้กิจกรรมการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ราบรื่น ไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารไม่เห็นคุณค่า ไม่เข้าใจกิจกรรมการศึกษา สถานที่จัดกิจกรรม การสนับสนุนต่างๆ นโยบาย งบประมาณ ความเหมาะสมของเวลา ความพร้อมของผู้เข้าอบรม การเห็นคุณค่าในกิจกรรมการศึกษาของผู้เข้าอบรม การจูงใจในการร่วมกิจกรรมหรือสิ่งกระตุ้นสมอง ใจของผู้เข้าอบรม ภาษาสื่อสาร วินัยของผู้เข้าอบรม ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ กิจกรรมต้องการสถานที่ การสนับสนุน เวลา เด็กต้องพรีจากเข้าห้องเรียนไม่ใช่เวลาเรียน สถานที่ที่ทำการได้ ผู้สอนที่มาร่วมทำกิจกรรม facility ต่าง ๆ นโยบาย งบประมาณ การจัดกิจกรรมกลุ่มเล็กๆ ไม่สามารถจัดให้เด็กกลุ่มใหญ่ๆ ได้ ต้องไม่คิดความคุ้มในแง่เงินหรือเชิงปริมาณมากเกินไป ต้องคิดเป็นในแง่เชิงคุณภาพ ต้องเข้าใจเรื่องการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณ คุณภาพชีวิตคน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ หนึ่ง เวลาของเด็ก สอง เด็กไม่เข้าใจถึงว่ากิจกรรมที่อยากจะให้เขารับรู้ เขาจะได้อะไรหรือเปล่า กับการสื่อสารไปถึงเขา การประชาสัมพันธ์ไม่ถึงเขา ถึงเขาแต่เขาไม่รู้คุณค่า ไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม อบรมไปทำไม เรื่องเวลา เขาเรียนจะไม่มีเวลา ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“ การอดทนของอาสาสมัคร มีอะไรเป็นแรงจูงใจเขา ต้องมีกลยุทธ์ 1) ผลกระทบ คือ วาจาของเรา 2) สิ่งที่กระตุ้นสมอง ใจของเขา เช่น ลูกอม อาหาร เขามีสติใช้หรือเปล่า สติของคนเรียน ให้เขามีสติ ไม่ใช่ล่องลอยกินทอฟที่ตลอดเวลา สติให้อยู่กับกิจกรรม สมาธิ สิ่งสำคัญที่กิจกรรมจะประสบความสำเร็จ วินัยเรื่องเดียวกัน (กลุ่มเดียวกัน)” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

5. ความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคและประโยชน์ของกิจกรรมการศึกษา

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ถือเป็นเรื่องจำเป็นมากในการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เพราะปัจจุบัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีชีวิตที่สะดวกสบาย ราบรื่น เผชิญปัญหาอุปสรรคน้อย จึงเติบโตมาไม่เข้มแข็ง ไม่ตัดสินใจ ได้รับความนิยมน้อยที่ผิดๆ เมื่อเจอปัญหาไม่รู้จะจัดการอย่างไร เขาขาดสมาธิ ความอดทนต่อเรื่องต่างๆ น้อย ไม่เห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆ นอกจากความสบาย ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เขาเหมือนเป็นภูมิคุ้มกันให้นักศึกษาเป็นผู้ใหญ่ที่เข้มแข็ง มั่นคง จัดการกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าในตนเอง ผู้กับปัญหาอย่างผู้มีกำลังใจ กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีประโยชน์มาก สามารถนำไปใช้ในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ชีวิตพร้อมๆ กัน เรียนรู้ชีวิตตนเอง ชีวิตผู้อื่น การพัฒนาศักยภาพตนเองพร้อมๆ กัน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ เห็นความแตกต่างของตนเองกับคนอื่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนโดยจัดนอกห้องเรียน ในห้องเรียน หรือใช้เชิงวิชาการก็ได้ ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ ควรพัฒนามากๆ เด็กสมัยนี้ไม่ตัดสินใจ ได้รับความนิยมน้อย เห็นอะไรผิดๆ ไม่เห็นแบบอย่างที่ดี เขาเห็นจากสื่อ เราไม่ยกย่องคนที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เด็กเห็นคุณค่าในทางที่ผิด เด็กสมัยนี้ไม่มีสมาธิค่ะ อดทนไม่มี เรียนเสร็จไม่เก็บตำรา ทิ้งเลย ไม่เห็นค่าอะไรเลย นอกจากความสบาย การฝึกโยคะของเด็ก อาจผิดพลาดในระยะเริ่มต้น แต่สุขภาพจะดีขึ้น เขามีสมาธิดีขึ้น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ จริงๆ เป็นการเรียนรู้ที่จำเป็น เด็กในยุคนี้ เกิดมาสบายเกินไป การเผชิญปัญหาอาจน้อยมาก ชีวิตสะดวกสบาย ราบรื่น เวลาเติบโตจะไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร เจอปัญหาไม่รู้จัดการอย่างไร เราควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เขาเหมือนเป็นภูมิคุ้มกัน เพื่อให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่เข้มแข็ง มั่นคง จัดการปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีประโยชน์มากค่ะ สามารถเอาไปใช้ในกระบวนการ AQ เป็นกระบวนการเรียนรู้ชีวิตพร้อมๆ กัน เรียนรู้ชีวิตตนเอง ชีวิตคนอื่น การพัฒนาศักยภาพตนเองพร้อมๆ กัน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ เห็นความแตกต่างของตนเองกับคนอื่น เราจะพัฒนาอย่างไรจากความแตกต่างตรงนี้ ในความต่างนี้เราจะอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างไร เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมเสริมที่จัดนอกห้องเรียนในห้องเรียนได้ ใช้กับวิชาการได้ กลับกลุ่มเด็ก เช่น มัธยม หรือ ผู้ใหญ่ ไม่ใช่ทุกคนที่มี AQ สูง ทุกวันนี้ผู้ใหญ่อาจมีปัญหารอคการแก้ไขอยู่ก็ได้ เช่น ในที่ทำงาน บางคนวิธคิด วิธแก้ปัญหายังไม่สร้างสรรค์เท่าที่ควร การใช้ความรุนแรงวาจา จากกิจกรรม การพูด ภาษายิ่งใช้ได้มากทีเดียว ในการพูดที่สร้างสรรค์ คนฟังมีกำลังใจ คนนอนไม่หลับ คนวัยทอง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

6. ความคิดเห็นอื่นๆ

ผู้บริหารและผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้เรียน เนื่องจาก มีการพัฒนาทั้ง 3 ส่วนไปด้วยกัน คือ ด้านร่างกาย ด้านความรู้ และด้านอารมณ์ความรู้สึก โดยเฉพาะด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นทำให้ผู้เรียนเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างซึ่งเป็นมุมมองของชีวิตทั้งด้านบวก และด้านลบ ซึ่งช่วยแก้ไข เดิมเต็มส่วนที่เขามี หรือทำให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมยังเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเก็บจำความรู้ไว้ได้นาน ทั้งนี้ ได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมกิจกรรมฝึกการให้อภัยด้วย ดังที่ผู้บริหารและผู้สอนกล่าวว่า

“ สิ่งที่ทำให้เขาเปลี่ยน AQ มาจาก แยกระหว่างร่างกายกับความรู้ มันมีความสัมพันธ์กัน เหมือน 2 อย่างควบคู่กัน ถ้าร่างกายเราอ่อนแอ วิชิต พลังสมอง กำลังใจก็ตกไปด้วย ต้องใช้ประกอบกัน เป็นวิธิตที่ถูกต้อง ถ้าเราให้ความรู้คนแต่เรื่องเหตุผล เหตุผลเป็นแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงเป็นการเปลี่ยนแปลงระดับอารมณ์ ไม่ใช่ระดับเหตุผลเท่านั้น มันไม่สมบูรณ์ วิธิตของคนเป็นส่วนหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงต้องมาจากรากฐานกว่านั้น ที่มีเรื่องอารมณ์ ร่างกายเกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงระดับอารมณ์ความรู้สึก เป็นระดับที่ลึกกว่าการคิดด้วยเหตุผล การ train อะไรก็ตามที่เป็นการคิดเชิงเหตุผล ก็ไม่คิดว่าจะเปลี่ยนอะไรได้มากนัก กิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมายของนีโอฮิวแมนนิส มันได้ทำหน้าที่ทั้ง 2 ส่วน เปลี่ยนระดับวิธิต ระดับอารมณ์ ความรู้สึก พอเขาได้ผ่านตัวนี้เขาจะได้เรียนรู้อะไรบางอย่างที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อน เป็นมุมหนึ่งของชีวิต เด็กแต่ละคนเรียนด้านบวก ลบในชีวิต ช่วยแก้ไข เดิมเต็มส่วนที่มีหรือเข้าใจเรื่องนี้ เข้าใจสิ่งต่างๆมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ เวลาจัดกิจกรรม เราก็ไม่รู้ว่าจะเก็บความรู้ส่วนไหนไว้บ้าง แต่เรารู้ว่า อย่างน้อยสิ่งที่ให้กับเขา กิจกรรมก็บอกแล้วว่า กิจกรรมที่เขาได้ไปเขาจะจำแม่น แต่เขาจะเอาไปใช้ในรูปแบบไหนก็อีกเรื่องหนึ่ง มันประยุกต์ในทางบวก ในทางที่ดี ในทางที่เขาได้รับมา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ข้อมูลความคิดเห็นจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มทดลอง

1. ความคิดเห็นเรื่องรูปแบบกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ในด้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการเนื้อหา เทคนิคและการจัดกิจกรรม การประเมินผล บทบาทผู้เรียนและบทบาทผู้สอน กิจกรรมการศึกษามุ่งฝึกปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน โดยจำแนกเป็นประเด็นดังนี้

1.1 ความเหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ในกิจกรรมการศึกษามีความเหมาะสม สื่อสารเข้าใจดี กิจกรรมที่ทำตรงตาม วัตถุประสงค์ที่บอกไว้ วัตถุประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกัน ใบบงานกับวัตถุประสงค์สอดคล้อง กัน วัตถุประสงค์และความรู้ AQ เชื่อมโยงกันดีในแต่ละเรื่องต่อกันไปเรื่อยๆ เหมือนเรียนไปเรื่อยๆ จากวันแรกไม่รู้อะไรเลย ค่อยๆเสริมเข้าไปจนวันสุดท้าย ซึ่งทุกคนพร้อมแล้ว เต็มที่แล้ว ที่จะไปใช้ชีวิตต่อ วัตถุประสงค์ไม่ยาก เพื่อนร่วมกิจกรรมเข้าใจ สามารถทำตามวัตถุประสงค์ สำเร็จ นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งใหม่เพิ่มขึ้น ได้รู้อะไรที่ไม่ใช่มุมมองของตนคนเดียวแต่เป็นมุมมอง ของคนอื่นด้วย ทำให้ได้ใช้ความคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดกัน กล้าแสดงออก นักศึกษา รู้สึกชอบ เป็นสิ่งทีนอกเหนือจากที่เรียนทำท้ายและสนุก ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีความสุข แต่มี นักศึกษาบางคนให้ความเห็นว่าวัตถุประสงค์บางเรื่องยาก เป็นการประยุกต์ใช้ แต่กลุ่มเพื่อน ช่วยกันทำงานได้ ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“เหมาะสมมากๆ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ทำตรงตามวัตถุประสงค์ที่บอกไว้ในใบบงาน วัตถุประสงค์ไม่ยาก ส่วนใหญ่ทำกันได้หมด เพื่อนๆร่วมกิจกรรมเข้าใจ สามารถปฏิบัติตาม ได้สำเร็จ เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ถามว่าทำไง กิจกรรมทำไงต่อ วัตถุประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกัน ครับ เช่น เกมหลังสงคราม บทบาทสมมุติตัวละคร 4 ตัว ทุกคนทำไ้ก็ได้ ไม่ให้ตัวเองถูกส่งให้ มนุษย์ต่างดาว กล้าที่จะปฏิเสธตามวัตถุประสงค์ เราชอบเรามีเหตุผลเพียงพอ กิจกรรมและ วัตถุประสงค์สอดคล้องกัน เช่น วัตถุประสงค์ให้กล้าปฏิเสธ กิจกรรมคือแสดงละคร ตรงตาม วัตถุประสงค์” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“เหมาะสมนะ เหมือนเรียนไปเรื่อยๆ จากวันแรกไม่รู้อะไรเลย ค่อยๆเสริมเสริมเข้าไป จนวันสุดท้าย ทุกคนพร้อมแล้ว มันหมดแล้วนะ ทุกคนเต็มแล้วที่จะไปใช้ชีวิตต่อได้” (ผู้ให้ ข้อมูลคนที่ 5)

“เหมาะสมค่ะ เพราะถ้าแจกเฉพาะใบบงาน ให้ทำ ไม่มีนำเสนอก็ไม่ต่างจากในห้องเรียน อะไรทีนอกเหนือจากที่เรียน นอกเหนือจากที่เจอจะทำท้ายและสนุกเสมอ ผ่อนคลาย ไม่เครียด ไม่เหนื่อย พอเจอเพื่อนก็สนุก Happy วัตถุประสงค์ไม่ยาก ทำได้ ไม่ยากเกินไป ถือว่าเข้าใจ เรียนรู้สิ่งใหม่เพิ่มเติมเพิ่มขึ้น ได้รู้อะไรที่ไม่ใช่มุมมองของเราคนเดียวแต่เป็นมุมมองของคนอื่น ด้วย OK ทุกครั้ง รู้สึกอย่างแรก คือ รู้สึก Happy กับการทำ ไม่รู้สึกเบื่อ ไม่อยากทำ พอเราฟังบาง เรื่อง อึ้งจริงหรือ ทำไมเราไม่เคยเจอ มันมีแบบนี้ด้วยหรือ บางเรื่องเหมือนของเราเลย รู้สึกว่าได้ เดียงกัน share กัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“เหมาะสมค่ะ จัดกิจกรรมได้เหมาะสม มีการใช้ความคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดกัน ชอบแลกเปลี่ยนความคิด ทำให้เรารู้หลายๆอย่าง บางคนไม่ได้เป็นอย่างที่เราคิด ภายนอกสดใส ร่าเริง ภายในชีวิตครอบครัวอาจเครียด ลึกกว่านั้น วัตถุประสงค์ไม่ต้องปรับ ไม่ยาก แรกๆ อาจจะดูยาก ไม่เข้าใจแต่พอเอาความคิดรวมกันแล้วไม่ยาก ตามเพื่อนช่วยกันอธิบาย ไม่ได้ยากอย่างที่คิด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

1.2 ความเหมาะสมของหลักการ เนื้อหาความรู้

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักการ เนื้อหาความรู้ในกิจกรรมการศึกษามีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้มาก ใช้ได้ทั้งในแง่การพัฒนาอารมณ์ ความรู้สึก วิชาการ การมีสติ การมีสมาธิ การมีคลื่นสมองต่ำซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ง่าย การใช้จินตนาการ การควบคุมอารมณ์ลบ การมองโลกแง่บวก การพูดบวก การคิดเป็นระบบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การพัฒนาทางร่างกาย เช่น มีรูปร่างสมส่วนขึ้น เหมือนเนื้อหาความรู้เป็นยารักษาโรคทุกโรค นอกจากนี้นักศึกษาสามารถนำเนื้อหาความรู้ไปใช้แก้ปัญหาการเรียน การทำงาน การทำงานกลุ่ม ผ่อนคลายความเครียด ปัญหาบุคลิกภาพ การควบคุมอารมณ์ ปัญหาครอบครัว รวมถึงสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ เนื้อหาความรู้ช่วยทุกเรื่อง จบการอบรมแล้ว เรื่องนี้มา เหมือนเป็นยารักษาโรคทุกโรค โดยรวมเกี่ยวกับสติ สมาธิ ทุกอย่างถ้าเรามีสติ สมาธิ ถึงแม้จะร้องไห้ เครียด มันก็ได้ครับ เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันเยอะครับ อาทิตย์ที่แล้วนอนไม่หลับวันไปปรับสภาพเพื่อน ผมคิดตลอดจนเครียด พอไปปรับสภาพก็ใช้สมาธิ รู้สึกไม่ดีเลยอย่างแรง เสรี ทำใจไม่ได้ แต่ต้องนั่ง ผมเพิ่งเห็นคนตายครั้งแรก ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“เหมาะสมค่ะ ใช้ได้ในแง่ความรู้สึก วิชาการ การฝึกสมาธิ คลื่นสมองต่ำเรียนรู้ได้ง่ายจริงๆ get หลังจากตั้งมานาน ไซ้เลย ไซ้เลย เราทำได้หลังจากที่งออยู่นานแล้ว รู้สึกแตกต่างกัน เป็นความรู้สึกใหม่ เนื้อหาหยุดความคิดทางลบใช้บ่อยที่สุด เป็นคนเครียด ปวดหัวมาก นอนไม่ได้ ลูกขึ้นมา เอ๊ย ให้ลืม ห่าอะไรอื่นทำ ที่สบายใจ คิดว่าเรื่องนี้ไม่เคยเกิดขึ้น แล้วพอเราผ่อนคลายกลับไปสู่ปัญหา คิดว่าเกิดอะไรขึ้น ผิดไหม ปรับปรุงอะไรบ้าง เอาวิธีการในห้องอบรมไปใช้ ช่วงอ่านหนังสือสอบ ความอดทนไม่มี เวลาอ่านง่วง นอน เปิดเพลงเบาๆ รู้สึกตาม สมองโล่งหลับไปเลย ไม่คิดอะไรเลย Automatic ของเรา ลูกขึ้นมาใหม่คราวนี้เราจะจำอะไรมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ เนื้อหาความรู้เอาไปใช้ได้มาก เมื่อเรามีอารมณ์โกรธหรือมีปัญหาเราควรต้องมีสติ ต้องค่อยๆคิด ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขอยู่แล้ว แต่ถ้าเราฟุ้งซ่านไม่ควบคุมสติ ก็ยิ่งไปกันใหญ่ แต่ถ้าเรามีสติ มองในแง่บวก เดี่ยวมันก็ผ่านไป ค่อยๆ คิด ถ้าเราทำไม่ได้ก็ขอความคิดเห็นจากเพื่อนที่เราไว้ใจ เนื้อหาเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผีอกสมาธิ ให้เป็นคนใจเย็นลง คิดทางบวก นั่งสมาธิ ทำให้จิตใจสบาย โยคะเล่นค่ะ ปกติจะเล่นอยู่แล้ว เนื้อหาความรู้ทุกอย่างเอาไปใช้ใน ชีวิตได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

“ เนื้อหาความรู้สำหรับตัวเองเอาไปใช้เยอะ บางเรื่องที่เอามา 60-70 % เกี่ยวกับตัวเอง เยอะมาก เรื่องนี้เราเคยเจอมา เรื่องนี้เราเป็นนะ เรื่องเหมาะสมมาก ก็เอาวิธีแก้ไขที่เพื่อนเสนอ อาจารย์แนะปรับใช้กับตัวเอง ได้ผลดีขึ้นค่ะ วิธีเผชิญปัญหาเมื่อก่อนเป็นนะคะ เวลาเจออะไรกับ บุคคลรอบข้างนี้ไม่สนใจ จะอยู่กับตัวเองเลย หลังอบรมจะพูดคุยกับคนอื่นบ้าง คุยกับเพื่อนอาจจะ สบายใจบ้าง เนื้อหาเหมาะสมนะหนูว่า การได้เข้าอบรมได้เจอสถานการณ์ต่างๆ พอไปเจอจริงๆ สถานการณ์แบบนี้ไม่ยาก สู้เดี่ยวก็ได้เอง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

1.3 ความเหมาะสมของเทคนิคและการจัดกิจกรรมเรียนรู้ เช่น การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ด้วงานที่มอบหมาย สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ การจัดระบบกลุ่ม การจัดสภาพแวดล้อม การ เรียนรู้ เป็นต้น

1.3.1 ความเหมาะสมของเทคนิคการจัดกิจกรรมเรียนรู้

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เทคนิค การจัดกิจกรรมเรียนรู้ เนื้อหา และวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้ว ตนเองผ่านกิจกรรม โดยการจัดประสบการณ์มีหลากหลายทั้งการฝึกเดี่ยว การฝึกเป็นคู่ และการ ฝึกกลุ่มใหญ่ โดยนำเอากิจกรรมฝึกโยคะ การทำสมาธิ การนอนตาย การเดินรำเกาซิกิ การพูดคุยชม การกอด การสัมผัส สวัสดิมาให้ปฏิบัติก่อนการเรียนรู้ร่วมกันในห้อง ทำให้นักศึกษามีคลื่นสมอง ต่ำลง เป็นการเตรียมพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมต่างๆในแต่ละครั้ง สำหรับเทคนิคการจัดการเรียนรู้มี หลายรูปแบบ เช่น เกม แสดงละคร การนำเสนอ เพื่อนสอนเพื่อน กรณีศึกษา การอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกัน ฯลฯ นักศึกษารู้สึกพอใจกับเทคนิคการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ดังนั้นนักศึกษากล่าวว่า

“ สอดคล้องครับ เนื้อหา วิธีการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เวลาทำงาน กลุ่มแสดงความคิดจะกลับมาเช็คว่าตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าตรงถือว่าผ่าน ถ้าไม่ตรงก็จะคิด ให้ตรง วัตถุประสงค์เป็นหนทาง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ กิจกรรมทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น กิจกรรมกล้าแสดงออก รู้เลย ชัดเลย รู้ ทั้งที่เพื่อนแสดงออกมา กิจกรรมฝึกสติ (รักไม่รักคิดดูก่อน) ได้ครับ ฝึกสติ ทำอะไรหลายๆอย่าง เวลาเดียวกัน เกาซิกิฝึกสติ ตอนแรกทำไม่ได้ พอทำไปเรื่อยๆ ทำได้ แรกๆง ขาไปทาง มือไปทาง ตอนหลังผมดีใจขึ้นให้ดีขึ้น กิจกรรมหลังสงครามOK ไม่รู้จะเลือกใคร ที่ให้เลือกคนไป ไม่รู้ใครจะไป มันเลือกยากมาก เพราะแต่ละคนพูดข้อดีของตนเอง เราทำไงให้ต้องอยู่ ทุกคนได้แสดงออก กิจกรรมคิดเป็นระบบ ละครโครงเรื่องมีอยู่แล้ว ซ้อมมากถึง 4 ทุ่มจนยามมาได้ กลุ่มทำเต็มที่กับมัน ไม่เคยคิดว่าตนเองเป็นเม้งานได้ ตอนนี้นำได้ ละครก็ทำได้ กำกับได้ เราทำได้ทุกอย่าง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“ เทคนิคกับเนื้อหาสอดคล้องกัน เช่น กิจกรรมรัก ไม่รัก คิดดูก่อน เราต้องแยกให้ออก เหมือนต้องตั้งสติว่าจะพูดอะไรออกมา แล้วเราแสดงอะไรออกมา ไม่ใช่ว่าแสดงว่ารัก แต่คำพูดคิดดูก่อน เกาซิกิมันเป็นจังหวะ ถ้าเราพลาดนิดหนึ่ง เราจะผิดเพี้ยนไป กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถ้าเป็นการเลือกก็ถือว่าเป็นการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม คืออยู่แล้ว เมื่อเราแสดงเรารู้สึกจริง โดยส่วนตัวเป็นคนก้าวร้าว รู้ตัว พอได้เข้าอบรม ถ้าเราโดนมันคงแย่ เป็นภาพสะท้อนกลับเหมือนเห็นตัวเองในกระจก เมื่อแสดงไม่มีความรู้สึก เพื่อนแสดงเรารู้สึก มันเป็นความรู้สึกที่แย่มาก วัตถุประสงค์ไปที่อารมณ์ความรู้สึก พฤติกรรม ประมานั้นเลย ก่อนข้างมีผลมากเลย ว่าเราต้องควบคุมอารมณ์มากกว่านี้ เรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรม เทคนิคชอบได้อยู่กับตนเองด้วย ได้อยู่กับเพื่อนกลุ่มใหญ่ด้วย เพื่อนกลุ่มเล็ก 2 คนด้วย การพูด การถอด สัมผัส คำพูดดีๆ ที่อยากได้ยินที่ฝึก 2 คน ชอบได้ลองทุกรูปแบบ สามารถทำได้อยู่กับตนเอง ได้โลกส่วนตัวสักพัก หมุนเวียนกันไป รู้สึกว่ามัน Perfect ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ สอดคล้องกัน สามารถ การเดินเกาซิกิก็เป็นการทำสมาธิอย่างหนึ่ง การเอาสมาธิเกาซิกิก่อนที่จะทำกิจกรรมในห้อง เหมือนทำให้เราได้สงบลง เตรียมพร้อมไปกับสิ่งที่เผชิญต่อไป ไม่ว่าไปงาน กิจกรรมต่างๆ การทำกิจกรรมร่วมกันหลายครั้งหลากหลาย เล่นเกม พูดคุยกัน กิจกรรมกับวัตถุประสงค์สอดคล้องกันค่ะ กิจกรรมการสร้างความภาคภูมิใจให้ตนเอง การคิดในสิ่งดีๆ เป็นการสร้างกำลังใจให้ตนเอง เราก็พร้อมจะทำอะไรต่อไปเรื่อยๆ ทำในสิ่งที่ดีขึ้นไปอีก เราคิดว่าครั้งที่แล้วเราผ่านได้ ครั้งนี้เราก็ผ่านได้อีก ภูมิใจในตนเองว่าเห็นไหมเราก็ทำได้ไม่ยากอย่างที่คิด พูดไม่ถูกละ พร้อมทั้งจะทำมากขึ้น กล้าสู้ เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ชอบที่สุด คือกิจกรรมมนุษย์ต่างดาว (กิจกรรมหลังสงคราม) หนูเป็นคนนั่งประเมินที่นั่งข้าเขา ฝึกความคิดได้แย่ง พูดคุยกัน มีรอยยิ้ม สนุกสนาน เฮฮา ของกลุ่มอื่นก็นั่งหัวเราะ ดูกลุ่มตัวเองก็หัวเราะ เล่นกิจกรรมได้ผลจากกิจกรรม ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

1.3.2 ความเหมาะสมของการจัดระบบกลุ่ม

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชอบการจัดระบบกลุ่มในกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีอิสระในการจัดกลุ่มและบริหารกลุ่มเอง จึงรู้สึกสบายใจ ไม่เครียด เป็นตัวของตัวเอง กล้าเล่าเรื่องราว กล้าพูดคุยแสดงความคิดเห็น ซึ่งการที่ผู้เรียนจัดกลุ่มเองนี้ เขามีอิสระที่จะกระจายไปอยู่กลุ่มอื่น ทำให้รู้จักเพื่อนคนอื่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ข้อมูลมากขึ้น แต่ผู้เรียนบางคนก็ชอบอยู่กลุ่มเดิมบ่อยๆ เพราะรู้สึกไว้วางใจและสานต่อเรื่องราวที่เคยแบ่งปันประสบการณ์ได้ง่ายกว่า นักศึกษาให้ความเห็นว่า ไม่ชอบการจัดกลุ่มโดยผู้สอน เพราะรู้สึกกดดัน ถูกบังคับ ไม่เลื่อนไหลในการทำกิจกรรม ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ให้อิสระดี ได้กระจายกลุ่ม ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลมากกว่า ความคิด ความรู้สึกยังงี้ มีข้อเสีย บางคนสนิทกันจะสนิทกลุ่มเดิม ไม่ย้ายกลุ่ม แต่เราคุยกัน share ความรู้สึกในกลุ่มถ้าเราคุยเรื่องอื่นต่อไปจะง่ายกว่า ขนาดกลุ่ม 4-6 คน ไม่มากนักน้อยเกินไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ชอบครับ การจัดกลุ่มทุกคนมีอิสระของตน กลุ่มบริหารเกาะกลุ่มกันเหนียวมาก บัญชีตอนแรกๆ ช่วงหลังกระจาย คนอื่นๆกระจายไปเรื่อย ได้กระจายดีกว่า ได้รู้จักกันหมด ถ้ากำหนดให้กดดัน เช่น วันนี้เราไม่อยากจะคุยกับคนนี้ เราไม่อยากจะอยู่กับคนนี้ อาจทำกิจกรรมไม่เต็มที่ ต้องมีอิสระ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ชอบจัดเอง ไม่ต้องมีการบังคับ เราคิดเอง อิสระ เราไม่อยู่กลุ่มเดิมทุกวัน มาช่วงหลังๆที่อยู่กลุ่มเดิมบ่อยนิดนึง 4-6 คน OK” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

1.4 ความเหมาะสมของการประเมินผล

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การประเมินผลความรู้ ขณะทำผู้เรียนต้องคิดก่อนตอบ ช่วงหลังๆเป็นการวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนคิดเพิ่ม แต่ไปงานชัดเจนละเอียดอยู่แล้ว ส่วนการประเมินตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสำรวจตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้น ได้ย้อนกลับมาคิดว่าได้ทำกิจกรรมอะไร นักศึกษาระบุว่าขณะทำการประเมินผล ไม่รู้สึกเครียด ไม่กลัว สบายๆ เพราะนำผลเปรียบเทียบกับตนเอง รู้สึกเป็นตัวของตัวเอง เป็นการเช็คความรู้ต่างๆของตน การตอบมีระดับให้ตอบมาก น้อย ปานกลาง และจำนวนข้อกำลังพอดี สำหรับรูปแบบการประเมิน นักศึกษา

บางส่วนพอใจกับการเขียนเป็นข้อๆ บางส่วนพอใจกับการใช้มาตรประมาณค่า ดังที่นักศึกษา กล่าวว่

“ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ครับ สบายๆ สะท้อนตัวเรา อะไรที่เป็นตัวเรา การ ประเมินความรู้ไม่อี๊ดอี๊ด สบายๆ ในหนังสือ ใบงานชัดเจนละเอียดอยู่แล้ว หนังสืออ่านไม่บ่อย แต่ก่อนตอนทำกิจกรรมก็อ่านบ้าง ชอบที่ประเมินผล เป็น guideline ให้รู้ว่าเราต้องทำอะไร รู้จัก ตัวเราเองมากขึ้น ชอบแบบเขียน เหมือนอธิบายได้เยอะกว่า อยากพูดเขียนบรรยายว่ารู้สึกอะไร เสนอแนะเนื้อหาที่ทำ ว่าสนุกसानเกินไป เสียงดัง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ไม่เครียดเพราะ อาจารย์บอกให้เป็นตัวเอง ทำในสิ่งที่คิด ทำในสิ่งที่รู้สึก ทำในสิ่งที่ ถาม ตอบตามความเป็นจริง คำตอบไม่ fix เลย มีระดับให้ตอบ มากที่สุด น้อย ปานกลาง ให้ตอบโดยตัวเอง การประเมินทำให้รู้ว่าส่วนใหญ่เป็นไง ส่วนน้อยเป็นไง ส่วนที่แตกต่างกัน อย่างไร ทำไมเป็นแบบนี้ จะได้รู้ว่าใครรู้ ใครไม่รู้ ใครได้อะไรไปบ้าง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ สอดคล้อง คำถามช่วยให้เราได้คิดก่อนตอบ ให้ประเมินเดี๋ยวนั้น เรากลับย้อนคิด เมื่อกี้ทำอะไร เกมอะไร คำถามคืออะไร เราประเมินตนเอง ตัวประเมินตนเองเป็นสิ่งดี ทำให้ เราย้อนกลับมาคิด ไม่เครียด จำนวนกำลังดี ไม่น้อย ไม่มาก หนูไม่ชอบการประเมินผลที่ถามให้ เขียนเยอะๆ ดีกสะดวกสุด ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

1.5 ความพึงพอใจในบทบาทของผู้เรียน และบทบาทของผู้สอน

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พึ่งพอใจ บทบาทของตนเองในกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น บทบาทของผู้เรียนทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เรียนรู้ นักศึกษาพึงพอใจที่ตนเองเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด เป็นผู้ให้ความรู้ ผู้อภิปราย ได้ลงมือทำ ปฏิบัติเอง ได้ใช้ความคิด ลองทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วม ในกลุ่ม ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากกิจกรรม ฝึกทักษะคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างตนเองและเพื่อน ได้มีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกัน รวมถึงการค้นพบตนเอง ซึ่ง นำไปความรู้สึที่ดีต่อตนเอง ดังที่นักศึกษากล่าวว่

“ ชอบครับ ได้เสนอความคิดเห็นตัวเอง ได้นำเสนอหน้าห้อง ได้คำแนะนำ ตอนนีชอบ นำเสนอมากขึ้น แต่ก่อนรู้สึกอาย พอได้มาอบรมได้สลับคนจด คนนำเสนอ หลังๆ ชอบนำเสนอ เล่นละครตอนแรกคิดว่า ตัวเองจะทำได้ไหม ไม่ชอบเล่นละคร ตอนหลังชอบเล่นละครมาก ผมง่ายๆ เป็นผู้นำมากขึ้น มีภาวะผู้นำควบคุมไปด้วย เพราะเราทำได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ชอบ ชอบตรงที่เราได้ดำเนินการเอง อาจารย์พูดเกริ่นไว้ก่อนก็น่าจะดี คนไม่ฟังเพื่อนก็ตามไป ที่เหลือหัวหน้าแต่ละกลุ่มลงรายละเอียด อาจารย์เกริ่นก่อน แต่ชอบที่เราเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ชอบค่ะ คือ ไม่น่าเบื่อ ถ้าจออ่าน เราอ่านจะเบื่อ เราต้องได้ทำ ปฏิบัติเอง ลงมือเอง รู้สึกว่า เราได้ใช้ Idea ลงมือทำ ความรู้สึกความสนุกต่างกัน ถ้าเรานั่งคู่มือก็ไม่มีส่วนร่วม เราทุกคนอยากเป็นนางเอกพระเอก มีความสำคัญ กิจกรรมไหนที่เรามีส่วนร่วม แสดงว่าเรามีความสำคัญ เราภูมิใจในตนเองที่ได้มีส่วนร่วมในกลุ่ม เราสำคัญนะ ชอบทุกอย่างที่มีส่วนร่วม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ชอบค่ะ เหมือนได้เรียนรู้เอง สถานการณ์บางตัวถ้าเกิดกับเราแล้วจะรู้สึกอย่างไร เจอประสบการณ์นั้นด้วยตัวเอง เราเรียนรู้จากกิจกรรมด้วยตนเอง เรียนรู้เอง โต้แย้งกัน เหมือนให้โจทย์มาเรื่องมิติ เนื้อเรื่องแยกมิติ สูง ต่ำ LEAD ถ้าเป็นจริงๆ คิดว่าตนเองเป็นคนในสถานการณ์นั้นเอง ถ้าเป็นเราเราควบคุมไม่ได้เพราะอะไร เหมือนเราได้ประสบการณ์เลย อยากบอกว่ากิจกรรมทำให้ได้คุยกันเยอะขึ้น เกาใจอยู่กับตัวเอง เดินไปก็หาตัวเองไป หนูอยู่ริมประตูมีกระจกด้วย ขำตัวเอง ฮาตัวเอง กิจกรรมฝึกคู่ ได้พูดความรู้สึกกับเพื่อนที่อยู่ตรงหน้า ตอนฝึกจับมือเพื่อนตอนนั้นต่างคนต่างน้ำตาซึม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

สำหรับบทบาทของผู้สอน นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีความเห็นว่า ผู้สอนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เรียนรู้ในลักษณะผู้สังเกตการณ์กิจกรรม ผู้ร่วมเรียน ผู้กระตุ้น ผู้ชี้แนะ ซึ่งนักศึกษาระบุว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้อีกแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันเรียนรู้ แบ่งปันความคิด ความรู้สึก การแก้ปัญหาพร้อมกัน โดยผู้สอนใช้คำถาม นั่งร่วมกิจกรรมด้วย เพิ่มเติมประเด็นสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะคิดในงานของตนเอง ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ แวะเวียนไปตามกลุ่มต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกอิสระ นักศึกษารู้สึกพึงพอใจบทบาทผู้สอน ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ บางอย่างที่เราเรียนไม่เข้าใจ ถามได้ อาจารย์ทำให้กิจกรรมในใบงานสำเร็จ คือ มาเพิ่มเติมจากที่เราให้เรารู้กันเอง ผมภูมิใจในตนเอง เราสามารถเข้าใจในเนื้อหา วัตถุประสงค์ ทำตามใบงานสำเร็จ ถูกต้อง ก็รู้สึกภูมิใจ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ชอบกิจกรรมแบบการอบรมของเราที่มีอาจารย์ชี้แนะนิดๆหน่อยๆ ต้องมีผู้นำ แนะนำว่าจะไปทิศทางไหน เป็นระยะห่างๆ ระหว่างผู้ฝึกกับอาจารย์ ก็ไม่ห่างมากนัก มีระยะเวลา

ทำให้เราเป็นตัวของตัวเอง แสดงตัวตน ถ้าคิดเกินไปจะกดดันเกินไป ว่าเราจะทำได้ไหม ทำแล้วจะเกร็ง การที่อาจารย์อยู่ข้างไปชี้แนะกลุ่มอื่นบ้าง ทำให้เราได้ในวัตถุประสงค์ บางทีเราไม่เข้าใจในบางจุดก็ถาม ทำให้ผ่านจุดนั้นมาได้ ทำให้เราทำงานกลุ่มอย่างไหลลื่นได้ ผู้สอนทำเหมือนมาสังเกตการณ์กิจกรรมมากกว่า เหมือนผู้เรียนเป็นผู้เล่น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ ดีค่ะ อาจารย์มีการถาม ไม่ได้เข้ามานิ่งๆ หนูตกใจ ไม่ได้มาแบบน่ากลัว มีอะไรหรือ ฟังมันซิ เข้ามานั่งฟังเหมือนเพื่อนคนนึง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

“ ตอนแรกปรับตัวไม่ได้ ทำไมอาจารย์ไม่มาดูแล หลังๆ ปรับตัวได้ คุณกันเองก็สนุกดี เป็นการเรียนรู้อีกแบบหนึ่ง ถ้าเราเรียนในห้อง อาจารย์จะบอกต้องทำแบบนี้แบบเดียว แต่อันนี้เราจะเถียงกัน ตรงนี้ทำแบบนี้ใช่ไหม ลงมคิดว่าทำแบบไหน ได้ฝึกทักษะในตนเอง คิดแก้ไขร่วมกันคิดว่าจะทำแบบไหนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ กลุ่มที่หนูอยู่คิดทุกคน นั่งเถียงกัน ก็โอเค ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

1.6 กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งฝึกปฏิบัติทั้งกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อยหรือไม่ อย่างไร

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เช่น ฝึกโยคะ เกาจิ การทำสมาธิ นอนตาย ฝึกจินตนาการและภวังค์แห่งการรับรู้ การยิ้ม สัมผัส ชม สบตา การใช้คำพูดบวก ฯลฯ โดยที่การฝึกแต่ละกิจกรรมผู้เรียนได้ประโยชน์มาก เช่น การฝึกโยคะ เป็นการบริหารอวัยวะภายใน ทำให้กล้ามเนื้อยืดหยุ่น รูปร่างสมส่วน ระบบการขับถ่ายดี สมาธิดี ใจเย็น การเดินรำเกาจิ ทำให้มีสมาธิ การทำสมาธิ ทำให้มีสมาธิในการทำงาน มีสติ คลื่นสมองต่ำ จิตใจสงบ คิดเร็วและผิดพลาดน้อย มองโลกบวกขึ้น การนอนตาย ฝึกจินตนาการและภวังค์แห่งการรับรู้ ทำให้เกิดการผ่อนคลาย เบาๆ สบายๆ ตื่นอย่างสดชื่น ช่วยในการทำงานและคิดแก้ปัญหา เป็นแรงกระตุ้นตนเอง มีกำลังใจ ฯลฯ ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ โยคะทำให้มีสมาธิ ตั้งสติก่อนเข้าทำงาน โยคะมีผลต่อการเรียนรู้ในงาน เพื่อนเงียบ ง่ายในการสื่อสาร ทุกคนเงียบ รวมสมาธิได้เร็วกว่า โยคะได้ฝึกสมาธิ รูปร่าง หลังงอ หลังฝึกหลังตรงขึ้น ไม่ห่อไหล่ สมาธิทำให้ทบทวนว่าเราทำอะไร ควรทำอะไร ตัวเราเป็นไปอยู่กับปัจจุบันตัวเอง คิดมากขึ้น มีสติ ความรู้สึกหลังฝึก สงบดี ท่านอนตายทำแล้วรู้สึกสบาย ลองทำตามเขา เกร็ง คลายกล้ามเนื้อ เหมือนอยู่บนหญ้า ฝึกจินตนาการ เบาจริงๆ ตัวลอย กิ่งกล้วย

กึ่งคืน ชอบมาก ผมรู้สึกเหมือนหลับใน อาจารย์เรียกแต่ขยับตาไม่ได้ ปล่อยไปเลย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ฝึกโยคะ เห็นชัดคือสมาธิ การออกกำลังกายที่เป็นการเผาผลาญ ความยืดหยุ่น ทำให้ตัวอ่อน ท้องได้ทำงาน ช่วงนั้นจับถ่ายเป็นเวลามากทุกเช้า ไม่ใช่แรง เผาผลาญภายใน บิดนั้น บิดนี้ เกาซิกิ สมาธิจคงกับสิ่งที่ทำ ถ้าผลออกเลย จินตนาการ ตอนฝึกคิดถึงภาพสารคดี จินตนาการดีมากขึ้น เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ไปใช้ประโยชน์มากกว่า ถ้าแก้ปัญหา จะจินตนาการว่าผลจะเป็นอย่างไร เป็นภาพออกมา นอนตาย รู้สึกสบาย โลง ไม่ได้ยินเสียงเพลง เสียงเพื่อนก็ไม่ได้ยิน มันโลงไม่รู้สึกรอะไรเลย ประสาทรับรู้ไม่รับ ไม่ได้ยินเสียง ไม่รู้สีกว่านอน ไม่ได้คิด รู้สึกอีกครั้งนับเลขจนตื่น ชอบ ตื่นแล้วสดชื่น เหมือนได้หลับแล้วหลับสนิท โยคะ นอนตาย ชอบมาก การกอด คำพูดดีๆ คำพูดทางบวก พูดคำพูดดีๆเป็นเรื่องแปลกไม่เคยมาก่อน ไม่เคยชมเพื่อนผู้ชาย จับมือรู้สึกแปลกๆ ก็ชมเพื่อนว่า “ หล่อนนะ ขาวได้อีก ออกมาได้หน้าตาอย่างนี้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ โยคะ ได้สมาธิมากขึ้น ทำต้นไม้ทำให้ไม่ออกแวก ไม่งั้นยืนไม่อยู่ หนูทำได้เพราะสายตาไม่ออกแวกมองใคร บริหารอวัยวะภายใน ใช้การหายใจเข้า-ออก ช่างในเคลื่อนไหว ไม่ใช่การออกกำลังกายที่รุนแรง เราทำได้แค่นั้น เสนเอ็น กล้ามเนื้อแน่น ค่อยๆฝึกจะยืด ถ้าเราตั้งสมาธิก็ทำได้ คิดว่าทำไม่ได้ เราก็จะทำไม่ได้ เราอาจจะทำได้ไม่สวยเหมือนเพื่อนบางคน แต่เราก็ทำได้ สมาธิ รู้สึกเหมือนไม่คิดอะไร ขาวๆ ไม่รู้สึกอะไรเลย ไม่ปวดหัว สบายๆ ท่านอนตาย ทำให้รู้ว่าตัวลอย เพื่อนก็รู้สึกเหมือนกัน บอกว่าเบาๆ ชอบที่สุด จินตนาการว่าต้องทำอะไร ก่อนถึงจะบรรลุลวิฤตประสงค์ถึงสิ่งที่เราอยากเป็น ค่ะ รู้สึกว่ากระตุ้นตัวเอง ว่าเราต้องทำ ถ้าเราอยากได้เราต้องทำ กิจกรรมของอาจารย์สนุก ได้มาเจอเพื่อนๆ ได้ความรู้เพิ่มขึ้นเป็นความรู้หมด ถ้าเรายังเรียนรู้เยอะจะได้มีอะไรหลายอย่างในชีวิต” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

“ ฝึกโยคะได้ใจเย็น สมาธิ กล้ามเนื้อยืดหยุ่น นอนตาย ได้รู้สึกผ่อนคลาย เป็นวิธีหนึ่งในการทำสมาธินอกจากนั่งสมาธิ นั่งสมาธิ รู้สึกโลง สบาย พอล้มตา รู้สึกเบาๆ กอดกับเพื่อน รู้สึกดีกับเขา ชมเพื่อน เขาชมกลับ รู้สึกดี ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“ โยคะได้บริหารร่างกาย เสียงหัวเราะ สมาธิ นั่งสมาธิ ได้ฝึกจิตตัวเอง ตอนนี้สงบ มีสติมากขึ้น มีสมาธิ มีสติคิดอะไรไว ทำเลขเร็ว คิดเร็วกว่าเครื่องคิดเลขแล้ว ผิดพลาดน้อยลง มองโลกดีขึ้น เพื่อนเสนออะไรขัดกับเรา เรารับมากกว่าเถียงกลับไป ถ้าเราอารมณ์ไม่ดี เขาพูดมา ไม่ใช่ย้อนกลับทันที ช่วงมีสมาธิจะมีจินตนาการที่ดี ช่วงเขียนหนังสือที่ต้องสงบที่สุด เสียงอื่นมา

ควบคุมตัวเองว่าทำงานอยู่นะ ฝึกจินตนาการ ได้คิดไปตามเพลง ทำตาม ความรู้สึกไปตามนั้น รู้สึกสบายๆ เรื่อยๆ นิ่งไปเรื่อย กลับเป็นช่วงๆ หลังจากฝึกจินตนาการแล้วได้จินตนาการถึงเรื่องอื่นๆ สิ่งต่างๆ ได้ เห็นภาพ นึกถึงรูปพ่อแม่ มีกำลังใจมากขึ้น เวลาเหนื่อยๆ นิ่งสบายๆ คิดถึงรู้สึกดีเย็นสบาย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความเห็นว่ากิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น ถูกออกแบบให้มีการเรียนรู้ในกลุ่มย่อยทุกกิจกรรม ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ ไม่มีชั่วโมงไหนที่ไม่ได้ทำงานกลุ่ม ได้ทำอะไรหลายๆอย่างในเวลาเดียวกัน ได้อยู่กับตนเอง จินตนาการ ทบทวนว่าทำอะไร อยู่กับเพื่อนก็ได้ share ความรู้ใหม่ๆ นิ่งคือนิ่งสนุกคือสนุก เวลาสั้นๆ มีหลายรสชาติได้อยู่กับตนเองด้วย อยู่กับเพื่อนด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ ในกิจกรรมได้เรียนรู้การทำงานกลุ่มมากเลย พูดคุยกันตลอด ไม่มีวันไหนเลขที่ต่างคนต่างทำ ไปงานมา อันนี้อะไร อันนี้อะไรตลอด ถามกัน ช่วยกัน ปรึกษากันตลอด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

2. ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนต่อกิจกรรมการศึกษา

2.1 สิ่งที่ทำให้นักศึกษารู้สึกพึงพอใจ หรือกิจกรรมใดที่รู้สึกพึงพอใจ

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่ทำให้ตนเองพึงพอใจ คือ เทคนิคการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย โยคะที่เหมือนการออกกำลังกาย การทำสมาธิ นอนตายทำให้สงบนิ่ง เย็นลง ผ่อนคลาย กิจกรรมกลุ่มที่มีทั้งการแสดงละคร เกม การอภิปราย แลกเปลี่ยน เทคนิคเหล่านี้ผสมเข้าไปในแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้เล่นเกม ช่วยกันคิด วางแผน เคารพกัน แข่งขันกัน รู้สึกสนุก กิจกรรมฝึกคิดทางบวก ผู้เรียนได้เล่นเกม แข่งขันกัน วางแผน รู้สึกภาคภูมิใจ สนุกสนาน กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน ผู้เรียนได้ช่วยกันคิด พูดคุย เสนอความคิด ฝึกจินตนาการ ได้หัวเราะ สนุกสนาน กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและกำลังใจ ผู้เรียนได้เล่นเกม เกิดความคิดว่าชีวิตเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ ผู้อื่นก็มีสิ่งที่ภาคภูมิใจต่างจากตนเอง รู้สึกสนุก กิจกรรมกล้าแสดงออกและกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนได้แสดงละครใช้อารมณ์ที่หลากหลาย เหมือนเป็นการปลดปล่อย ได้เล่นกับเพื่อน ระดมความคิด รู้สึกสนุก เรียนรู้จากกิจกรรมว่าต้องมองเห็นความสำคัญของตนเองเพื่อสร้างกำลังใจให้ตนเอง ค้นพบความสามารถในตนเอง จึงรู้สึกภาคภูมิใจ มีพลังความเชื่อมั่น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ ชอบเล่าประสบการณ์ share ความรู้สึก ได้ปลดปล่อย ทั้งที่เราไม่ได้สนิทกันมาก ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เรารู้จักกันไว้อีกกันมากขึ้น ถ้าเจอเหตุการณ์แบบนี้อีก เห็นใจเขา เราประสบมาแล้ว เราเป็นส่วนที่คำพูดของเราทำให้เขาดีขึ้น คนที่ยิ่งกว่าเราก็มียกนะ กิจกรรมนอนตายโยคะ ทำให้เรานิ่ง จากใจเราคิดโน้น คิดนี้ เย็นลง ผ่อนคลายได้เยอะ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ชอบเกมต้องตัวเลข ช่วยกันคิด รวมหัวกันคิด เขาจะอ่านเกมถูกไหม เราจะอ่านเกมผิดไหม วางแผนได้ดีมาก รู้สึกภูมิใจครับเห็นเพื่อนแสดงความสามารถออกมาทุกคน “ กิจกรรมเขียนคำบวก” ชอบมากที่สุด ให้เพื่อนอ่าน ต้องมีการวางแผน ผลงานของตัวเองนำไปตัดสินงานกลุ่มอื่นได้ ผมภูมิใจครับ ผมคิดว่ากิจกรรมมันต้องมีความยากลำบาก แข่งขันกัน ชอบมากที่สุดเพราะมีการแข่งขันและการวางแผน เป็นเรื่องความสนุกสนาน ผมสังเกตว่าต้องตั้งสติก่อนไม่งั้นอ่านผิด ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ เกมนับเลข ครับสนุก กิจกรรมกล้าแสดงออกก็มัน กิจกรรมคิดเป็นระบบ สนิทกับเพื่อนเพราะได้ซ้อม เต็มที่กับมัน ทุกคนโทรมาหาผมว่าจะซ้อม จริงจังมาก พอใจกิจกรรมเพราะมันภูมิใจมากกว่า ภูเขาได้ ทำได้ก็ OK นะ แสดงอะไรก็ผมตลอด กิจกรรมกล้าแสดงออกก็ครั้งนี้ กิจกรรมหลังสงครามอีกครั้ง ที่เกี่ยวกับการแสดงละครเขาจะเชื่อใจให้ผมเป็นผู้ทำ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“ ชอบเวลาทำงานกลุ่ม ชอบทุกกิจกรรม ทำงานเป็นกลุ่ม Perfect กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ ได้แลกเปลี่ยน Perfect หหมด ชอบทุกจุด ชอบอะไร ชอบการคิด ชอบให้เราเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีฝึกการลงมือทำเองทุกอย่าง จบท้ายด้วยการประเมินตนเอง เราทำเป็นประจำจนเราชินเป็นตนเองตัวเองเหมือนเดิมแต่เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวิธีการเจอปัญหา การสะท้อนออก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ พอใจกับการแสดงละคร มันได้ใช้อารมณ์ที่หลากหลาย อะไรไม่เคยทำก็ได้ทำ ชีวิตจริงเราวิ๊ววิ๊วไม่ได้ มันเป็นการปลดปล่อย วัยรุ่นคิดว่าตนเองไม่สำคัญ คิดว่าคนอื่นไม่ชอบเรานั้นไม่ชอบเรา ไม่ถามตัวเองว่าเราพอใจในสิ่งที่เรามีหรือยัง ถ้าเราพอใจในสิ่งที่เรามี เราให้ความสำคัญกับตนเอง เรารักตัวเรา ในใจคิดดี พฤติกรรมก็ออกมาดี คนรอบข้างรู้สึกดีกับเราสังคมก็จะตามมาเอง เรียนรู้จากกิจกรรมว่า คนเราต้องมองเห็นความสำคัญของตนเอง ถ้าไม่เห็นความสำคัญก็เหมือนไม่สร้างกำลังใจให้กับตนเอง ไม่มีจุดหมาย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ ชอบกิจกรรมเยอะ จำไม่ได้ ชอบเยอะ กิจกรรมที่มีนักป็นเขา (กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้) แสดงละครที่หนูโดนไล่ออก ชอบนะ เกมแม่ไก่ (กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและกำลังใจ)

เอ็นเตอร์เทนมาก เล่นเกมเลย เป็นรั้ว เป็นเสื่อโง่ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ชอบสิ่งที่อยู่ในกิจกรรม ทำให้เราคิดว่า ชีวิตเป็นสิ่งที่ภูมิใจ รู้เรื่องคนอื่นว่ามีความภาคภูมิใจไม่เหมือนกัน ต่างจากเรา กิจกรรมแสดงละคร สนุกดี ชอบได้เล่นกับเพื่อน การเล่นเกมสะท้อนให้เห็นชีวิตมันเป็นเรื่องใกล้ตัว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

2.2 สิ่งที่ทำให้นักศึกษารู้สึกไม่พึงพอใจ หรือกิจกรรมใดที่รู้สึกไม่พึงพอใจ สิ่งที่ต้องปรับปรุงคืออะไร

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้าร่วมการอบรมมีความคิดเห็นที่หลากหลาย ทั้งพอใจและไม่พอใจกิจกรรม นักศึกษาที่ไม่พอใจกิจกรรมมาจากสาเหตุหลัก คือ อุปนิสัยของเพื่อนร่วมกิจกรรม เช่น การแสร้งสร้าง ไม่รับฟังความคิดเห็น การไม่ตรงเวลา ฯลฯ ลักษณะของกิจกรรม เช่น การคิดคำพูดบอกไม่ออก ตื่นเต้นในการเล่นเกมนื้อหาบางเรื่องยาก ไม่ชอบแสดงละคร ไม่ชอบให้คำชมผู้อื่น หรือการมองโลกบวก เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ให้คำชมเพื่อน ไม่ happy รุนแรง ต้องมาโกหกเพื่อนอีกแล้ว กอด ยิ้ม OK ยิ้มให้เพื่อนทุกคนได้ จะกอดเฉพาะเพื่อนที่สนิทจริงๆ มองโลกแง่บวก ไม่มีเลย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“กิจกรรมฝึกคิดทางบวก อ่านตัวอักษร ตัวอักษรที่ได้ค่อนข้างยาก ประโยคที่คิดออกแนว คิดแง่บวกไม่ค่อยออก เอาแบบฮาไปเลยละกัน ตอนพูดตื่นเต้น กลัวพูดไม่ได้ กลัวพลาด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ไม่พอใจเพื่อน โคนเอาเปรียบ มาเร็ว บางทีเราก็มีธุระ เราตัดสินใจเข้าอบรมนี้ เราต้องตรงเวลามากที่สุด บางคนห้าโมงครึ่งยังคุยอยู่กับแฟนน้าม. อยู่เลย ไม่ตรงเวลา บางคนไม่ฟังความคิดเห็นของใคร เถียงเอาเสียงเข้าข่ม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“กิจกรรมการเล่นละคร เพราะ ให้เล่นบทบาทนั้น บทบาทนี้เป็นคนอื่น ๆ ไม่ชอบ แต่ถ้า Present ทำได้ กิจกรรมทั้งหมดอ่านวัตถุประสงค์แล้วยังคุยกับเพื่อน มันดีแทบทั้งหมดทุกอย่าง ไม่รู้จะหาข้อไหนมาดี” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

3. ข้อควรคำนึงหรือสิ่งที่ควรพิจารณาก่อนนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีทั้งส่วนที่สมบูรณ์อยู่แล้ว และส่วนที่ควรพิจารณาแก้ไขก่อนนำไปใช้ สำหรับส่วนที่สมบูรณ์แล้ว นักศึกษา

ระบุว่า รูปแบบกิจกรรมสอดคล้อง เนื้อหาเหมาะสม กิจกรรมกลุ่มดี สมบูรณ์ดีทั้งจุดเล็กจุดน้อย รวมถึงเอกสารประกอบ ส่วนที่ควรพิจารณาปรับปรุง นักศึกษาระบุว่า ควรระบุขั้นตอนการเล่น เกมให้ละเอียด เปลี่ยนสถานที่จัดกิจกรรมไปหลายๆที่ จัดกิจกรรมให้มากกว่าการนำเสนอ การแสดงละคร เกม ควรเป็นสิ่งที่ผู้อื่นไม่เคยทำ ปรับเนื้อหาบางกิจกรรมให้น้อยลง เดินรำเกาซิกิ ด้วยเพลงเร็วๆ สนุกๆ ดังที่นักศึกษากล่าวไว้

“อธิบายให้ละเอียดขึ้นนิดนึง อาจารย์ชี้แจงปกติ บางครั้งลงรายละเอียดก็ดี ส่วนตัวข้อมูล เนื้อหา OK แล้ว ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ขั้นตอนการเล่นเกมที่ละเอียดกว่านี้ บางทีมีให้คิดได้ 2 แบบเป็นคำหรือประโยค กฎ กติกา แข่งขัน บางกิจกรรมบอกล่วงหน้าได้ก็บอก แต่ถ้าต้องการให้ตื่นเต้นบอกทีหลังก็ได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ จัดได้สอดคล้อง OK แล้ว ผมว่ามัน OK แล้วเหมาะ รูปแบบกิจกรรม OK แล้ว แต่ประยุกต์เดินเกาซิกิ เปิดเพลงมันๆ เจ๋งๆ โยคะ ไม่จำเจ แรงๆ เร็วๆ สนุกๆ นำเพลงมาเปิดแรงๆ กว่านี้ มันๆ เดินเกาซิกิ แบ่งกลุ่มไปเดินมานะ เดินแข่งกัน Design ทำเดิน แข่งๆกัน สนุกนะ เกม นับเลขก็แข่งกันสนุก กิจกรรมพูด (ฝึกคิดทางบวก) ก็สนุก แต่งกลอน แข่งกัน ทุกคนทำเต็มที่ ไม่ ยอมแน่ๆ เต็มที่กับชีวิต ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“ ไม่ต้องเตรียมแล้ว Perfect แล้ว จุดเล็กจุดน้อย เอกสารประกอบการเรียนรู้ ทุกอย่าง Perfect ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ สถานที่ บรรยากาศ จำเจไปนิดนึง น่าจะแตกต่างเปลี่ยนหลายๆที่ บรรยากาศเพื่อน OK ถ้ากิจกรรมอยากให้มากกว่าการ present แสดงละคร เกมส์ อะไรที่คนอื่นไม่เคยทำ ถ้านอกเหนือจากนี้ทำหายเราไม่เคยทำ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

4. สถานการณ์อื่นๆ ที่เหมาะสมกับการนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้ประโยชน์ การนำ กิจกรรมการศึกษานี้ไปใช้กับกลุ่มอื่นๆ

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานการณ์ หรือกลุ่มวัยที่เหมาะสมที่จะนำกิจกรรมการศึกษาไปใช้ประโยชน์ เช่น นักศึกษาในวัยเดียวกันหรือ ชั้นปีที่ 1 เพราะชีวิตในมหาวิทยาลัยมีปัญหา ต้องช่วยเหลือตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนปริญญา

ตรีทั่วไป เพราะมุ่งสู่เป้าหมายในชีวิตซึ่งต้องทำให้สำเร็จ เมื่อทำงานต้องเจอปัญหาจะได้นำไปใช้
เยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพราะเป็นช่วงเปลี่ยนอะไรง่ายที่สุด ต้องการรู้ว่าตนเองมีดิ
อะไร ยังกั้นหาตนเองไม่เจอ เยาวชนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะใช้อารมณ์มากกว่าสติ ต้องมี
สมาธิในการสอบแข่งขันมาก มีความคาดหวังและกดดันมากกว่า ผู้มีปัญหาครอบครัว ให้มีสติ
รู้จักตนเอง ผู้กหัก กิจกรรมช่วยให้คิดในแง่บวก แง่ลบ ลดการฟุ้งซ่าน ดังที่นักศึกษาเล่าว่า

“นักเรียนมัธยมปลาย เขาจะเอ็นทรานซ์ ต้องมีสมาธิ เด็กเอ็นมีปัญหาเยอะ ความ
คาดหวังเยอะ ท้อ มีความกดดันมากกว่า” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ม.ปลาย เด็กที่เข้ามหาวิทยาลัยใหม่ๆ มาอบรม ได้รับเนื้อหา
ความรู้เพราะชีวิตในมหาวิทยาลัยมีปัญหา ต้องช่วยเหลือตนเอง ไม่มีใครจู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง
หาความรู้นอกห้องด้วย กิจกรรมช่วยได้ อ่านเสร็จไปเจอปัญหาที่เอาวิธีการไปแก้ปัญหา” (ผู้ให้
ข้อมูลคนที่ 2)

“ จัดกับเด็กมัธยมต้น เขากำลังคิด เป็นช่วงเปลี่ยนอะไรง่ายที่สุด ดี เลว มันอ่อนแล้ว
หาทางออกไม่เจอ เขาต้องการคนที่จะทำให้เจอว่าเขามีดิอะไร เขายังค้นหาตัวเองไม่เจอ ม.4 ม.5
เรียนรู้อะไรมาแล้ว ม.ต้น มีแฟน มีเยอะมาก เด็กม. ต้น ชักชวนได้ง่าย สิ่งที่จะเสียคนได้ง่าย ”
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ วัย 15-22 ปี ช่วงนี้กำลังมุ่งสู่เป้าหมายในชีวิต ต้องทำให้สำเร็จ ยังไม่ได้เป็นกลุ่ม
ทำงาน ปัญหาของคนวัยนี้ คือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้ของฟุ่มเฟือย ตามเพื่อน ดิดเพื่อน
ดิด brand เห็นเขาใช้แล้วอยากใช้บ้าง เกิดทำสิ่งที่ผิด เรื่องครอบครัว กิจกรรมที่ฝึกอบรมช่วยได้
มีการshareชีวิตแต่ละคน คิดว่าสิ่งนี้ถูกใหม่ รู้จักเป้าหมายในชีวิตมากขึ้น จากที่บางคนไม่มีแผนการ
ดำรงชีวิต กิจกรรมไปใช้กับผู้มีปัญหาครอบครัวได้นะ ให้มีสติ รู้จักตนเอง ยิ่งมารวมกันคนที่ 1
ชีวิตอาจไม่เลวร้ายเท่าคนที่ 3 สร้างกำลังใจให้เขา ประสบการณ์ของเพื่อนช่วยด้วย” (ผู้ให้ข้อมูล
คนที่ 9)

5. สิ่งที่ทำให้กิจกรรมการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ราบรื่น การป้องกันหรือแก้ไข

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่ทำให้
กิจกรรมการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อนสมาชิกไม่ฟังกัน พุดแข่งกัน ผู้เรียนไม่พร้อม

เปิดใจรับกิจกรรม ไม่ให้ความร่วมมือ ความไม่พร้อมส่วนตัวของผู้เรียน เป็นต้น ดังที่นักศึกษา กล่าวว่

“ ปัญหาการสนุกเล่นเกินไป การพูดแทรก เพื่อนยังพูดไม่จบ แย้งกันมากขึ้น เวลาจะยิ่ง ยาวมากขึ้น กว่าจะพูดถึงคนสุดท้าย ผมบอกว่ให้เพื่อนพูดให้จบก่อน ค่อยแย้ง ไม่มีปัญหาอื่นอีก แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ มองไม่เห็น ถ้าจัดกลุ่มคนเยอะจะเห็นปัญหา กิจกรรมกลุ่มที่จัดปัญหา คือ การไม่ฟัง พูดเก่งกันทั้งหมด ไม่มีคนฟัง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ ตัวเรา เรามาแล้วไม่พร้อม ไม่มีสติ ฟังไม่เข้าใจ ต้องมีสติ ความเห็นไม่ตรงกัน ไม่มี แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“ ตอนเล่นในการอบรมมาไม่มีปัญหา นึกไม่ออกเลยค้ะ ผู้เรียน แต่ถ้าผู้เรียนไม่พร้อม ไม่เปิดใจรับ กิจกรรมไม่รอด กิจกรรมก็ไปไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

6. การเปลี่ยนแปลงทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึก วิธีการเผชิญปัญหาอุปสรรคใน ชีวิตประจำวัน การกระทำที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภายหลังการร่วม กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กับตนเอง ได้แก่ ความคิด เช่น คิดเป็น ระบบขึ้น คิดรอบคอบ มีสติ จี๋ลึมน้อยลง คิดในแง่บวก คิดกว้างและไกลกว่าเดิม มีความคิดเป็น ผู้ป็นเขา ที่ว่าไม่หยุดยั้ง ไม่คิดว่าตนทำไม่ได้ เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่

“ มองโลกแง่ดี แต่ก่อนถ้าคนมองหน้า ปกติจะเดินไปหาเลย ตัวเองเป็นก้าวร้ายวนิดนึ่ง ไม่นิดละ มากเลย มองหันกลับเลย ถือว่ไม่เคยทำอะไรใคร ใครก็ไม่มีสัทธิมมาทำอะไรเรา ถ้าใคร ดี ก็ดีด้วย ถ้าใครร้ายเราก็สุดๆ ช่วงหลังนี้เริ่มให้อภัยได้แล้ว คิดในแง่บวก เขามองเราไม่ใช่ว่ค่าเรา มองโลกในแง่ดีขึ้น พยายามคิดแง่ดี ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ มีความคิดว่เป็นนักไต่เขา ผู้ป็นเขา มีความคิดที่ว่ไม่หยุดยั้ง ยังต้องเดินอีกยาวไกล อย่าคิดว่าเราทำไม่ได้ ถ้าคนอื่นทำไม่ได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเราทำไม่ได้ในบางเรื่องเราอาจจะ

ทำได้ ก่อนอบรมเป็นนักตั้งแคมป์ บางเรื่องมันยากจังเหนื่อยจัง ทำไม่ได้ก็ไม่ต้องทำ ตอนนี้ตัวเองอยากได้อะไรต้องฟันฝ่า รู้สึกมีความสุข ไม่ใช่กดดัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

“ความคิดเป็นผู้ใหญ่ขึ้น คิดรอบคอบขึ้น ใจเย็น เราจะทำงาน จะคิดเป็นระบบ Plan ไว้ก่อนบางครั้ง ดี ไม่ปวดหัว ถ้าไม่ plan ไว้ล่วงหน้า ถ้าทำแบบเดิม อาจขาดตกไป ลืมกันบ้าง ถึงกำหนดส่งก็ไม่พร้อม ได้คะแนนน้อย ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“ความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีสติมากขึ้น ใจลึมน้อยลง คิดเป็นระบบมากขึ้น เวลาเจอปัญหาพยายามเอาแนวคิด เกิดอะไร เป็นไง เพราะอะไร เป็นขั้นตอน คิดเยอะ แต่ดีกว่าที่เราเคยคิด เวลาเกิดปัญหาจะแก้จากตัวนี้ก่อนดีกว่าใหม่ ง่ายกว่าแต่ก่อน หากจุดแก้ปัญหาได้ดีกว่าเดิม เมื่อก่อน เจอปัญหาไม่เป็นไรหรอก ปล่อยไป ปัญหาก็ยังไม่ได้แก้ เราคิดในแง่บวกมากขึ้น จากหนังสือและกิจกรรมอบรม เมื่อก่อนคิดแบบเด็กๆ ถ้าเราคิดแบบหนังสือ สถานการณ์ในกิจกรรมก็ได้ ทำไมคนนี่ไม่คิดแบบนี้ละ ถ้าเราคิดเป็นระบบ คิดดี เราคงสบายใจมากขึ้น “ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

นักศึกษาระบุว่า มีการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองเวลาเจอปัญหา เช่น มั่นใจในตนเองมากขึ้น มีสติเมื่อเผชิญปัญหา กล้าสู้ปัญหาและหาทางแก้ไข อดทนต่อปัญหา พยายามควบคุมปัญหา หากจุดของปัญหาได้ดีกว่าเดิม เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ คำพูดจากความรู้สึก คือ ความเชื่อมั่นในตนเองเยอะขึ้น ตัวเองต้องทำให้ได้ อะไรที่ไม่มั่นใจ ต้องกล้าเข้าไป นำหลัก AQ เข้าไปช่วย เราไม่มั่นใจทำการบ้านจะทำมาแล้ว ถูกใหม่ เฉลยมาจะถูกตำหนิใหม่ ลงมือทำ ผิดถูกได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ถ้าถูกตำหนิก็ไม่ใช่ไร เรียนรู้ด้วยตนเอง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ เปลี่ยนไป ความคิดเป็นระบบมากขึ้น อดทนต่ออุปสรรค ความรู้สึกของตัวเองเวลาเจอปัญหาแต่ก่อนร้อนแรง หลังอบรม ธรรมดาแก้ไขได้ ความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ทุกปัญหา มีทางแก้ไขได้ ถ้ามีสติปัญหาก็กแก้ไขได้ ถ้าเจอเหตุการณ์อื่กรู้สึกว่า เหตุการณ์ที่ผ่านมาเราทำได้ เหตุการณ์นี้เราก็กต้องทำได้ เราต้องมีสติ แต่ก่อนจะไม่ค่อยแก้ปัญหาจะขอให้คนอื่นช่วย แม้บ้างเพื่อนบ้าง เราไม่ต่อสู้อปัญหาที่เกิดขึ้น หลังการอบรม คิดว่าปัญหาเกิดจากอะไร มีวิธีใดบ้างที่จะแก้ปัญหา วิธีนี้ดีใหม่ คิดเป็นระบบ จากเรียนไม่รู้เรื่อง ทำแบบฝึกหัด หาหนังสือเพิ่มเติม อ่านหนังสือ กำหนดเป้าหมายของตัวเอง ต้องหาวิธีทำไปบ้าง อนาคตตั้งเป้าหมายไว้ทำให้ได้ ถ้าทำไม่ได้ก็พอใจในสิ่งที่ทำได้ ได้มาอบรม รู้สึกตัวเองมีสติในการเรียนมากขึ้น ออกแวกน้อยลง

กว่าเดิม มีปัญหาที่มีสติอยู่เสมอ ค่อยๆหาวิธีแก้ไข อดทนปัญหาที่เกิดขึ้น พยายามทำตัวไม่ให้มีปัญหา ควบคุมปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ คิดเป็นระบบมากขึ้น แต่ก่อนคิดว่าทำไมช่วยอย่างงี้ คนอื่นไม่เห็นโดน ทำไมเราต้องพบปัญหา พอเจอปัญหาจะมีดี หาสาเหตุไม่เจอ โทษโชคชะตา ไม่ได้โทษตัวเอง โทษสิ่งที่จับต้อง ลมๆแล้งๆ ฟุ้งไม่ได้ ดวง เวรกรรม พอได้เข้าอบรม มีสติตลอดเวลา เจอปัญหาหมาคิดว่าทำไมสอบตก เมื่อก่อนคิดว่า ทำไมอาจารย์ออกข้อสอบยาก โทษเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ตรวจของเราไม่ดี เดียวนี้ วันนี้เราไม่ได้ จะรอ ทำให้ดีขึ้นตอน final แต่ก่อน อะไรทำให้เราพบปัญหานี้ มีอะไรก็บอกเหนื่อย เดียวนี้ หาทางแก้ปัญหา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ คิดในทางบวก ตอนนี้จะคิดเรื่องครอบครัว แม้ไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ต้องไปให้ได้ แต่ไม่ใช่ทำตัวเองให้มีปัญหา ถ้าทำไปคนที่เสียคือตัวเรา เราไม่มีพ่อแม่คอยปลอบ ถ้าเราตั้งใจเราสามารถประสบความสำเร็จได้ แม้ไม่มีพ่อแม่คอยปลอบแต่เราก็รู้ได้ด้วยตนเอง พยายามเดินไปเจออะไรฝ่าฝืนให้ได้ ไม่ต้องเครียดกับมันมาก เดิมหลีกเลี่ยง ตอนนี้เผชิญปัญหาอย่างไรก็ต้องเจอสู้เจอกับมันหาทางแก้ไปเรื่อยๆ สักวันมันก็น่าจะผ่านพ้นไปได้ ถ้าเลี่ยงปัญหาก็คืออยู่เหมือนเดิม ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ควบคุมอารมณ์ได้มากขึ้น อารมณ์เย็น นิ่งขึ้น รักมากขึ้น รับฟังเหตุผล มองโลกในแง่บวก ความรู้สึกปัญหาในใจเบาลง เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ รู้จักควบคุมอารมณ์มากขึ้น รู้สึกเองว่าใจเย็น นิ่งลง จากเดิมเป็นคนวู่วาม เขวี้ยงของเลย ตะโกนใส่หมอนดั่งๆ ไม่ฟังใครเลย ผมชอบแย้งความเห็นที่ไม่ตรงกัน ถ้าไม่ฟังจะพูดแรง ตอนก่อน พอเข้ากิจกรรม ควบคุมอารมณ์ทางลบ เดินหนี หลีกเลี่ยงการมีปากเสียงกับเพื่อน ไม่ทำให้สัมพันธ์แย่งลง ใจเย็น รับฟังความเห็นเพื่อนด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ เปลี่ยนเรื่องอารมณ์อย่างมากที่สุด จิตใจนิ่ง นิ่งมากขึ้น happy ทุกคนเห็นชัด ปกติเป็นคนอารมณ์ร้อนมากๆ ไม่ได้ตั้งใจค่า ใครมองหน้าค่า ไม่รู้จักชี้หน้าค่า ขณะนี้ นิ่ง เพื่อนบอกเลยว่าเรานิ่งๆ โคนค่า แซวก็นิ่ง มองขึ้นมองลง คำพูดไม่ออกค่าด้วยสายตา ฝึกอบรมแล้วเออปล่อยเขาไป นิ่งๆ สบายๆ ไม่ค่อยอะไรเท่าไร เดียวนี้ถ้ามีเรื่องเครียดจะทำให้สนุก จะได้ไม่เครียด ถ้าจมปลักกับมัน มันไม่ลัลลา ไปทำให้สนุกแล้วแก้ปัญหาดีกว่า ชอบการเปลี่ยนแปลง

ชอบคนรอบข้างรู้สึกดีกับเรามากขึ้น กล้าปรึกษาเรา เป็นคนเก็บความลับ คนรอบข้างรักเรามากขึ้น ชอบครับ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“แตกต่างครับ เมื่อก่อนเราแก้ปัญหาอารมณ์ร้อน ร้อนมากๆ ไม่ได้ตั้งใจ อารมณ์ร้อนวินได้ แต่พอฝึกอบรมแล้ว ไม่วิน คิดว่าทำไมเพื่อนถึงไม่ทำ ตามแบบธรรมดา โอเค รับได้ ไม่วิน อารมณ์เหมือนเมื่อก่อน เย็นขึ้น คิดได้ว่าอารมณ์เข้าแลงานไม่เดิน คิดได้ตอนทำกิจกรรม ถ้ามาคุยกันหาเหตุผลว่าทำไม ร่วมมือกันงานก็เสร็จเร็วขึ้น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ ความรู้สึกปัญหาในใจเบาลงคะ ได้อบรมได้นั่งสมาธิ โยคะ นอนตาย มันช่วยเรื่องเครียดมากเลยนะคะ มันผ่อนคลายได้ดี ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

“ อารมณ์เปลี่ยน เย็นขึ้น รักมากขึ้น สบายๆ คิดไกลกว่าเดิม ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

การเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง เช่น รู้สึกดีต่อตนเองมากขึ้น รู้สึกว่าปัญหามีระยะเวลาสั้นลง เสาร์น้อยลง เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองต่างกันคะ แต่ก่อนเครียดมาก ไม่เล่ากับเพื่อน ซ้ำเสียทุกเรื่อง ไม่คุยกับใคร รู้สึกแม่ไม่รักเรา ร้องไห้กับตัวเอง ตอนเข้าการอบรม ความรู้สึกต่อตนเอง OK ขึ้น คิดน้อยลง เราเอาใจเขามาใส่ใจเราเมื่อเจอปัญหา ไม่คิดเราเด่นเราด้อย เราทำได้เท่าที่เราทำ ทำให้ดีที่สุดใน ความคิดเปลี่ยนไป 50-50 % ของเดิมยังอยู่ แต่ลดลงเรื่อง ร้องไห้ ไม่จมปลักกับปัญหาเหมือนแต่ก่อน สักพักเริ่มผ่อนคลาย ไม่คิดถึงมันอีก เปลี่ยนความคิด ระยะเวลา ตอนนั้นเรามีปัญหายาวนานมาก ชีวิตนี้เศร้า หาทางออกไม่เจอ ท้อ เราต้องยิ้มทั้งที่อยากจะร้องไห้ มันอยู่นาน นอนปวดหัวมาก เครียดมาก นานมากจริงๆ หลังการอบรม ระยะเวลาสั้นลง เศร้าสั้นลง วันเดียวตัดได้เลยไม่ถึงชั่วโมงจริงๆ เอาใจเขามาใส่ใจเรา เรามีปัญหา เราคิดว่าเราทำได้ อย่าคิดว่าเราทำไม่ได้ เราคิดว่าเราทำไม่ได้ เราก็จะไม่มีวันทำได้ เราชนะ เราทำให้ได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

การเปลี่ยนแปลงเรื่องมีสมาธิ คือ มีสมาธิในการเรียน การทำกิจกรรมมากขึ้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ เรื่องสมาธิเด่นมาก ได้ฝึกอบรม แม่ใช้ให้ทำ ทำไปเรื่อยๆ แต่ก่อนบ่น แม่บอกว่าช่วยคนละไม้ละมือก็เสร็จ เดี่ยวนี้ช่วย รู้สึกเห็นอกเห็นใจมากขึ้น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“อบรมจบแล้วผมก็ดีขึ้นเยอะนะ หลายๆอย่าง สมาธิมันก็ยังสั้นอยู่ แต่มีสมาธิมากขึ้น เดี่ยวนี้ดีขึ้น ก่อนหน้าฝึกอบรมเป็นคนล่องลอย เพื่อเจอ สมาธิสั้น ยุกยิก หลังอบรม มีสมาธิมากขึ้น ฝึกรับผิดชอบด้วย ขยัน ตรงเวลา มีวินัยขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“ มีสมาธิเพิ่มขึ้น ทำงานได้มากขึ้น เรียนอะไรได้มากขึ้น “ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

นักศึกษาระบุว่า คนมีการเปลี่ยนแปลงวินัยในตนเอง เช่น ไม่เข้าเรียนสาย ไม่ขาดเรียน ส่งงานตามกำหนดเวลา อ่านหนังสือ ตรงเวลาขึ้น เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“นั่งสมาธิ ชอบ ช่วยตอนสอบ ก่อนอ่านหนังสือ นั่งสมาธิ เล่นโยคะเสร็จนั่งสมาธิ อาบน้ำแล้วอ่านหนังสือ จำได้ดีขึ้น ได้ Top คณิตศาสตร์ 26 เต็ม 30 คะแนน หลักการตลาดรอง Top ครบ ได้ 21 คะแนน ช่วยให้เวลาเราอ่านหนังสือน้อยลง อ่านรอบเดียวจำได้ ไม่ต้องอ่านหลายรอบ นั่งสมาธิอ่านกฎหมายรอบเดียวจำได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“เรื่องเรียนเรียนมาทั้งหมด เรียนเลขไม่ได้ แต่ใช้มิติ 4 มิติ ทำวิชาเลข ตั้งแต่ 2 ทุ่ม ถึงติ 4 ติ 5 ลองทำดู ครูสอนบอกหมดปัญญากับเธอ คือ คนมันไม่เข้าใจ นั่งเครียด นั่งทำ ดอกเบี้ย ให้เหมือนตัวอย่างเป๊ะ ต้องอดทน ควบคุมตัวเองให้ได้ ไม่ท้อ ผลออกมา happy มาก เข้าใจบ้าง ลองเอาโจทย์ทำเทียบกับตัวอย่างที่ให้ ลองทำความเข้าใจ เดินไปหาปัญหา รู้สึกว่าเข้าใจ กับวิชาที่ไม่กลัว ได้คะแนนน้อย ทำคะแนนได้ดีกว่าทุกวิชา ทั้งที่วิชานี้กลัวที่สุด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“วินัยเพิ่มขึ้น จัดอะไรทุกวัน ถ้าวันไหนมีเรียนต้องไม่ late เลย ไม่ให้เสียหาย ไม่เคยขาดเรียน เราจะส่งงานตามกำหนดเวลา รับงานมาถึงจะยังไม่ทำทันที แต่ต้องมีงานส่ง บางทีก็เกียจอ่านหนังสือ ก็คิดว่าเราไม่อ่านหนังสือยิ่งทำไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น มีการฝึกฝนในการเรียนเพิ่มขึ้น เพิ่มความพยายามในการเรียนมากขึ้น กล้าคิด กล้าแสดงออก เป็นต้น ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“พฤติกรรมเปลี่ยน อย่างเวลามีเขียนภาพ มีการฝึกฝนมากขึ้น ไม่หยุดอยู่กับที่ ถึงแม้ดีที่สุดในกลุ่มเพื่อน มีคำชม เรายินดี แต่เราไม่หยุด พยายามต่อไป เหมือนวิชาเรียน บางวิชาที่ไม่ชอบ ทำความเข้าใจมากกว่าวิชาที่รัก ปรึกษาเพื่อน ปรึกษาอาจารย์ ใช้เวลามากกว่าวิชาที่เราชอบ วิชาคณิตศาสตร์ พยายามเรียน ที่ไม่เข้าใจพอดหมดชั่วโมงไปหาอาจารย์โดยตรง

สอนตัวต่อตัว เป็นคนเข้าใจคณิตศาสตร์มาก กลับมากก็จำ ท่องจำสูตร รู้สึกเครียด กลัวติด F พยายามฝึกมากขึ้น แต่เดิมไม่สนใจ เราก็อหิวคูลมันมากขึ้น ไม่หนีปัญหาแต่เผชิญ ไม่ชอบแต่เรียน แต่การสนใจน้อยกว่า ในขณะนี้ เราทำเต็มที่ เราต้องทำให้ได้ คิดว่าทำได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“เปลี่ยนไปเยอะเลย กล้าคิด กล้าพูดแสดงออก กล้าเดินเข้าไปหาเพื่อนก่อน ไม่เหมือนเมื่อก่อน เสี่ยงสะท้อนจากเพื่อนที่เราเปิดเผยมากขึ้น เมื่อก่อนโลกส่วนตัวสูง ทำอะไรด้วยตนเอง ไม่ชอบจำกัดขอบเขต เข้าอบรมแล้วรู้ว่าเรามีเพื่อนเป็นสิ่งดี เพื่อนให้คำปรึกษาได้ พูดคุยขอคำปรึกษามากขึ้น ยอมรับให้คนอื่นเข้ามาในชีวิต เป็นฝ่ายเข้าไปหาเขาบ้าง แต่ก่อนใครอยากรู้จักให้เดินเข้ามา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

7. พฤติกรรมเรียนรู้ร่วมกันที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการศึกษา

7.1 การสะท้อนความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีการสะท้อนความคิด อารมณ์ ความรู้และพฤติกรรมเมื่อมีการเรียนรู้ร่วมกันทุกครั้ง ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีๆ เช่น การระบายความรู้สึก ความสนุกสนาน รู้สึกมีกำลังใจ ความเห็นอกเห็นใจ การแบ่งปันแนวทางแก้ปัญหา ฯลฯ ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“สะท้อนความรู้สึกของเรากลับไปให้เพื่อนตลอดเวลาครับ เวลาเพื่อนเสนอ ผมแย้งกลับไป พูดเป็นแนวทางให้เขา เช่น เรื่องเรียน ให้รู้จักแบ่งเวลา ให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“เพื่อนเวลาฟังประสบการณ์เรา บางคนบอกว่าเก่งมาก อดทนมาก ทำได้ไง สุดยอด เรา รู้สึกมีกำลังใจมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“เราเล่าเพื่อนมีอารมณ์ตอบสนองกลับมา มีทุกครั้ง ที่มีมากก็เรื่องครอบครัว สะท้อนมาก เช่น เรื่องลิปท์ อย่างเพื่อนไม่เคยเจอ เขาชอบกระโดดลิปท์ เราเล่าแบบนี้เพื่อนเลิกนิสัยนี้เลย เลิกเลย เขาว่าไม่ชอบก็หยุดเลย ไม่เคยเล่าให้ใครฟัง เพื่อนรู้สึกถามว่าเป็นจริงหรือไม่ น่าเชื่อว่าลิปท์ร่วงลงมา ถามไปถามมา เราเล่ารู้สึกมีความสุข อย่างเราช่วยคนได้ รู้สึก OK เพื่อนเล่าประสบการณ์มา เราก็กถามเขา ไข้หรือ เกิดจริงหรือ เรามีอารมณ์ร่วมกับเขา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“ สะท้อนตัวเอง ทุกคนจะต้องโดน แต่จะคิดได้หรือเปล่า จะมองได้ไหม สะท้อนอย่างแรง เป็นคนอย่างไร อยู่กับเพื่อนเป็นอย่างไร แสดงอารมณ์อย่างไร ถูกไหมอย่างที่ ทำ เห็นภาพตัวเอง ทำไม่ถูก ได้กลับนึกถึงว่า เราหาว่าเขาไม่มีความคิดหรือเปล่า ” (ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 6)

7.2 กิจกรรมส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมร่วมกัน

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กิจกรรม การศึกษาที่จัดขึ้นช่วยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม ร่วมกัน ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ กระตุ้นทุกกิจกรรม การตายของแม่ ทุกอย่างสะท้อนความรู้สึกได้ ให้เล่าเรื่อง ความประทับใจ รู้สึกอยากพูดให้เพื่อนฟังตรงความรู้สึกดี พอได้พูด เพื่อนชื่นชมว่าดี รู้สึก ภาควิชาใจ อยากทำแบบนี้เรื่อยๆ เวลาเพื่อนเล่าความภาควิชาใจ เป็นสิ่งที่เราไม่เคยทำ คนเราทำ อะไรได้หลายอย่าง ต่างจากที่เราทำ สื่อจิตใจเขาดี สัมผัสได้ เขามีความรู้สึกดี อธิษฐานดี ปกติ ผมดึงเขาให้อยู่กับใบงานให้มากที่สุด ให้เกียรติเขา จะทำอะไรให้ทำงานเสร็จก่อน เพื่อนให้ความ ร่วมมือดี เมื่อเราเป็นคนนำ เพื่อนสนใจ รับฟังส่วนมาก ชักถามเยอะ มีข้อสงสัย ในกิจกรรม หาข้อตกลงที่สมเหตุสมผลที่สุดที่กลุ่มยอมรับได้ ก่อนจะยอมรับได้มีแข่งความคิดเห็นกันบ้าง ให้อิสระ เรายอมรับความคิดเห็น สนุก อบอุ่น เป็นกันเอง ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ ส่วนใหญ่ช่วยกันปรึกษา อภิปรายกลุ่ม ดีกว่าทำงานคนเดียว แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นต่างกัน เหมือนจะทะเลาะกัน ความคิดเห็นของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ชัดแย้งกัน ก็มานั่งปรึกษากันเพราะอะไร บางทีหาข้อตกลงไม่ได้ ก็ใช้ยกมือ หาเสียงข้างมาก คือนั่นเป็น ส่วนประกอบ ชอบครับ สนุกครับ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ ได้ความรู้เยอะมาก ได้สนุก ได้ความคิด ทำให้เราคิดมาก แลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับเพื่อน เพื่อนเจอแต่เราไม่เจอ ปรึกษากัน เราให้กำลังใจเพื่อน ก็เล่าเรื่องราวตนเอง ให้กำลังใจเพื่อน เพื่อนร้องไห้ เล่าเรื่องไม่เชื่อฟังแม่ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

“ สื่อค่ะ ทุกอย่าง บางครั้งเขารู้สึกดี เราไม่เคยรู้จักกันเลย เขาไปเที่ยว โทรกลับมา กิจกรรมแต่ละครั้งมีกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึก บางกิจกรรมให้พูดให้ตอบ ส่วนใหญ่กิจกรรมให้

share กัน ตอนแรกคิดว่าเราต้องพูด เราต้องบอกเพื่อนหรือ นายเขา ต่อมาในใบงานกิจกรรมที่ 2 ไม่ตื่นเต้น กล้าที่จะบอกเพื่อน เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มรู้สึกดี อาจารย์ให้จับกลุ่มเอง ให้ไปหลายๆ กลุ่ม มีหลายรสชาติ บรรยากาศสนุก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

8. ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ภายหลังจากร่วมกิจกรรมการศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กิจกรรมการศึกษาทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ค้นพบความสามารถในตนเอง ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ ความเชื่อมั่นในตัวเองตอนนี้ค่อนข้างสูง แต่จะพยายามให้สูงขึ้น แต่ก่อนไม่คิดว่าตัวเองทำได้ เมื่อเข้าอบรมมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ผมกลับคิดหลังอบรมว่าโชคดีที่เจอกิจกรรมอบรมนี้ ถ้าไม่เจอกิจกรรมนี้ก็ค้นหาตนเองไม่เจอ มีความเชื่อมั่นสูงขึ้น แสดงความคิดเห็นมากกว่าแต่ก่อน เพื่อนสะท้อนกลับมาว่า มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ภูมิใจในตนเองมากขึ้น ผมทำได้ ใจครับ เหมือนกิจกรรมทำให้เราค้นพบความสามารถในตัวเอง ไม่เคยคิดว่าเราจะเป็นแม่จ่านได้ ไม่เคยค้นพบตัวเองว่าทำได้ ไม่เคยทำตั้งแต่มัธยมเป็นผู้ตามตลอด ทุกคนคิดว่าผมทำไม่ได้ บุคลิกภาพไม่ดี ทุกคนชอบว่าผม แต่ผมไม่ใส่ใจ ผมโค่นค่าเยอะ ทุกคนไม่เคยเชื่อใจเลย ผมไม่เคยเสนอตัว การอบรมมีโอกาสนำเรา รู้สึกว่าตัวเองทำได้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“ดีขึ้น ไม่คิดมากเรื่องตัวเองเลย ไม่เปรียบเทียบว่าเราไม่ดีพอ ตื่นนอนขึ้นมาส่งกระจกยิ้มให้ตัวเอง วันจันทร์เปิดเทอมวันแรก เธอได้เจอเพื่อนสร้างกำลังใจให้ตนเอง ยิ้ม สัมผัสสวัสดิ์ การพูดบวกใจเพิ่มขึ้น แต่หนูก็มีอยู่แล้ว ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“ รู้สึกว่าตัวเองต้องพยายามมากกว่า สิ่งทีจุดประกาย คือ ความฝัน สิ่งที่เราคาดหวังในอนาคต ครอบครั้ว ความเชื่อมั่นในตนเองสูง ตั้งเป้าหมายแล้วต้องทำให้ได้ มีความพยายามมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“ หลังได้อบรม เชื่อมั่นมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น เปิดเผยมากขึ้น เดิมไม่ค่อยพูดได้คุยกับเพื่อนรู้สึกดี โลง ปลอ่ยเรื่องเครียดๆให้ออกไป ระบายความรู้สึก เราได้คำตอบที่ดี คือ คำปลอบใจ รู้สึกดี เรื่องเครียดๆ จากใหญ่ๆ กลายเป็นเรื่องเล็กๆ เราเองให้คำปรึกษากับเขาได้

อาจเป็นสิ่งที่หนูค้นพบก็ได้ ทำให้รู้สึกเพื่อนเชื่อใจ รู้สึกดี เขาเห็นอะไรในตัวเรานี้ๆ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

9. การนำความรู้ ประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์

นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ตนได้นำความรู้ ประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านตัวงานและมุมมองที่แตกต่างกันไปใช้ ทั้งในลักษณะเป็นข้อคิด แนวทางการดำเนินชีวิต ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ได้เรียนการแก้ปัญหาแต่ละคน ถ้าเจอแบบนี้จะแก้ปัญหายังไง ถ้าเจอแบบเขาบ้างลองใช้วิธีเขาแก้ปัญหาก็ มีตัวอย่าง ถ้าลองแก้ปัญหามาแบบเขาบ้างก็น่าจะผ่านไปได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“ถ้าเราไม่ได้มาทำกิจกรรม เราจะไม่รู้ว่าจะอยู่แค่ตรงนั้น เราจะไม่ว่านคนอื่นคิด รู้สึกอย่างไร เขาเป็นอย่างไรเวลาเขาเจอปัญหา ถ้าเป็นเรา เราจะทำอย่างไรเมื่อเจอปัญหา เหมือนร่วมกัน share ความรู้กัน เวลาไปเจอเหตุการณ์นี้ เราได้ยินเพื่อนเล่ามาแล้ว มันดี คัดแปลงไปใช้ ถ้าไม่ดี ก็ปรับให้มันดี” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

“คนที่อยู่รอบข้างเรา สามารถช่วยเหลือเราได้ ให้กำลังใจเราเสมอ นะ ไม่คิดว่าไม่มีใครอยู่กับเรา เราคนเดียวเท่านั้น เพื่อนยังพูดว่า “เวลาเราเป็นเพื่อนกัน ไม่จำเป็นต้องคิดเหมือนกันทุกอย่าง นั่งโต๊ะเดียวกันเรอสั่งข้าว ฉันสั่งก๋วยเตี๋ยวก็นั่งโต๊ะเดียวกันได้ ไม่จำเป็นว่าฉันกินข้าวเธอต้องกินข้าวเหมือนกันจึงเป็นเพื่อนกันได้ “ หนูก็เห็นจริงตามนั้น ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

10. บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการศึกษา

นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการศึกษามีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การให้เกียรติกัน การฟัง การสื่อสารทางบวก ผู้เรียนเปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ชัดแย้งกับตนเองได้ ใช้กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การพูดคุย การตรวจสอบวิธีคิดที่ต่างกัน การวิเคราะห์ การระดมสมอง การโต้แย้ง ฯลฯ ทำให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ใหม่หรือแนวทางแก้ปัญหาใหม่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในกลุ่ม นอกจากนี้ ยังมีการฟังพาดสาย ช่วยเหลือกันและกัน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกัน รวมถึงใช้กระบวนการกลุ่มทำให้งานที่มอบหมายสำเร็จลุล่วง นักศึกษารู้สึกพึงพอใจ สนุกสนานขณะร่วมกิจกรรม ดังที่นักศึกษากล่าวว่า

“ บรรยายกาศขึ้นอยู่กับใบงาน ใบงานเล่าความประทับใจ ภาคภูมิใจก็ครึกครื้น ทุกคนอยากเล่าเรื่องความดีของตนเอง ใบงานเล่าเรื่องที่กระทบจิตใจ จะให้เกียรติมาก จะฟังสนทน ให้กำลังใจกันตลอดเวลา ชอบมาก บางสิ่งที่เราไม่กล้าพูดให้ใครฟัง เพื่อนที่ไม่รู้จักมาก่อน ร่วมกิจกรรม เปิดเผย รับฟัง มีผลตอบกลับมา ปลอบใจเรา ให้กำลังใจเรา มีผลสะท้อนกลับ ความเห็นอกเห็นใจกลับมา พ่อแม่แยกทางกัน ความรู้สึกต่างกันผมไม่มีแม่” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ เหมือนจะทะเลาะกัน เหมือนขัดแย้งกัน บางคนเข้ามาอันนี้ต้องการอะไร ผมจะถามว่าในเนื้อหาต้องการอะไร วัตถุประสงค์ต้องการอะไร หลังจากนั้นจะงูมมือไปด้วยกัน ขอมกัน มีข้อต่อรองกันด้วย ความขัดแย้งก็หายไป คุยดีกันเหมือนเดิม เน้นความคิดเห็นของตนเองของ เพื่อนมา share ความคิดเห็น ความรู้สึกกับเพื่อน เพื่อนคิด รู้สึกอย่างไร บรรยายกาศี่นรมย์ บางกิจกรรมอาจรู้สึกเครียด ต่างคนต่างคิด แล้วมารวมกัน มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น ทุกคนมีความสุข ในการแสดงละคร ทุกกลุ่มชอบมาก สนุกกับกิจกรรมแสดงละคร เกม ความรู้สึกหลังกิจกรรม สนุกสนาน อยากทำกิจกรรมร่วมกันแล้วมีความสุข ผมพูดได้ว่าทุกวันที่ทำกิจกรรมได้สนุก ได้ยิ้ม หัวเราะ มีความสุข ทุกกิจกรรมทำแล้วมีความสุขเป็นกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เอาความคิดเห็นของตัวเองเสนอว่า ถูกต้องหรือไม่ เอาความคิดเห็นมารวมกัน เป็นข้อตกลงกัน share กันเป็นมติ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ ในบรรยายกาศที่ผ่อนคลาย เป็นกันเองก็กล้าเล่า บรรยายกาศในกลุ่มโดยรวม สนุก ครึกครื้น ไม่เครียด กล้าเล่าเรื่องที่ไม่กล้าเล่าให้คนอื่นฟัง เรากล้านะ ทำไมเรากล้าเล่าเรื่องความลับของเรา พ่อแม่ก็ไม่รู้ แต่เรากล้าเล่า” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“ พูดโต้ตอบกัน ถามกันตลอด เรา share กันว่าเหตุผลอะไร การทำงานอะไรไม่ตรงกัน ลองแบบนี้ดีกว่า เอาจีดีกว่าไหม ในกลุ่มฟังพาอาศัยกันเป็นทุกกลุ่มนะคะ ไม่เอาความคิดเห็นของใครส่วนใดส่วนหนึ่ง ทุกคนต่างระดมความคิดหลายๆตัว share กันดีที่สุดเอาอันนั้น สรุปก่อน นำเสนอ แบ่งหน้าที่กัน มีคนจด มีคนพูด มีออกไปพูดหน้าชั้น มีการระดมความคิด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

“ เล่นเยอะมาก นำรึนรมย์ คุยกัน เล่นกัน เองงานจริงๆก็ทำงาน เสร็จก็เฮฮากันตลอด สบายใจ มีแต่รอยยิ้ม รู้สึกดีไปหมดเวลาที่อยู่ในห้อง คุยกับเพื่อน เจอกันข้างนอกยังพูดคุยกัน เหมือนยังทำกิจกรรมร่วมกันอยู่ ปัญหาที่ยังมีนะ ยังคุย ยังเล่น คุยกันทุกครั้งก็เจอ ชอบทัศนคติ การเรียนรู้ของเพื่อน การวางตัวเขาดี เต็มเต็มๆ ครั้งสุดท้ายที่เล่นละคร รักเพื่อนในกลุ่มมาก ช่วยเหลือกันมาก หนูเป็นคนคิดบท อะไรดีอะไรไม่ดี เพื่อนช่วยเยอะ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)